

Ministerul Fondurilor Europene

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

Axa Prioritară 4 - Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric

Prioritatea de investiții 6d „Protejarea și refacerea biodiversității și a solurilor și promovarea unor servicii ecosistemice, inclusiv prin Natura 2000 și de infrastructură ecologică”

Obiectivului Specific (OS) 4.1 „Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate” – ecosisteme degradate

Apel de proiecte nr. 509/4/ Refacerea ecosistemelor degradate

GHIDUL SOLICITANTULUI

Condiții specifice de accesare a fondurilor pentru

REFACEREA ECOSISTEMELOR DEGRADATE

CUPRINS

CAPITOLUL 1. INFORMATII DESPRE APELUL DE PROIECTE.....	3
1.1 Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectiv specific	3
1.2 Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte	3
1.3 Acțiunile sprijinite și activități	4
1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM	4
1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 4.1	6
1.3.3 Activități cu caracter general	12
1.4 Tipuri de solicitanți	13
1.5 Grup țintă.....	13
1.6 Indicatori	13
1.7 Alocarea stabilită pentru apelul de proiecte	14
1.8 Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare	15
1.8.1 Valoarea proiectelor.....	15
1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor	15
1.9 Ajutorul de stat	16
Capitolul 2. Reguli pentru acordarea finanțării.....	18
2.1 Eligibilitatea solicitantului/partenerilor	18
2.2 Eligibilitatea proiectului	22
2.3 Eligibilitatea cheltuielilor	25
Capitolul 3. Completarea cererii de finanțare.....	30
3.1 Completarea fișei de proiect.....	30
3.2. Înregistrarea solicitantului în sistem.....	31
3.3. Modalitatea de completare a Cererii de finanțare	32
3.3.1 Obiectivele și rezultatele proiectului	32
3.3.2. Context și justificare	32
3.3.3 Sustenabilitate	33
3.3.4 Relevanță	33
3.3.5 Riscuri.....	34
3.3.6 Complementaritate	34
3.3.7 Aplicarea principiilor orizontale.....	35
3.3.8 Specializare inteligentă	35
3.3.9 Descrierea investiției.....	36
3.3.10. Corelarea cu prevederile privind evaluarea de mediu.....	36
3.3.11. Studiul de fezabilitate	37
3.3.12. Managementul de proiect	37
3.3.13. Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli	39

Capitolul 4. Procesul de evaluare și selecție.....	42
4.1 Descriere generală	42
4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare.....	42
4.1.2 Evaluarea cererilor de finanțare.....	42
4.2 Depunerea și soluționarea contestațiilor.....	44
Capitolul 5. Contractarea proiectelor	46
Capitolul 6. Anexe	47
<i>Anexa 1a. Cererea de finanțare.....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 1b. Formatul Fișei de Proiect (document opțional)</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 2. Fișă de control la depunerea Cererii de finanțare (pentru solicitant) și Fișă de control la contractare</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 3. Grila de verificare administrativă și evaluare a cererilor de finanțare.....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 4. Modele declarații (de eligibilitate, angajament, conflict de interese, declarație privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor, terenuri).....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 5. Model de Acord de parteneriat – model orientativ</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 6. Categoriile de cheltuieli</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 7. Model orientativ al contractului de finanțare</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 8. Indicatori de mediu.....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 9. Model matrice de corelare a proiectului.....</i>	<i>45</i>
<i>Anexa 10. Lista zonelor din județele Iași și Vaslui eligibile pentru contribuția la obiectivele memorandumului de sprijinire a zonelor defavorizate</i>	<i>45</i>
<i>Anexa 11. Suprafețe eligibile format .shp și .kmz.....</i>	<i>45</i>
- D1 (ecosistemele forestiere considerate degradate și semidegradate, eligibile spre finanțare sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).	
- D2 (ecosistemele lacustre și de ape curgătoare degradate și semidegradate, eligibile spre finanțare sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz)	
- D3 (ecosistemele de pajiști degradate și semidegradate, eligibile spre finanțare sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).	
- D4 (peșterile degradate și semidegradate, eligibile spre finanțare sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).	
<i>Anexa 12. Lista de verificare politici europene/teme orizontale</i>	

CAPITOLUL 1. INFORMATII DESPRE APELUL DE PROIECTE

Prezentul ghid a fost elaborat de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) pentru solicitanții care doresc să obțină finanțare nerambursabilă pentru proiecte privind refacerea ecosistemelor degradate din cadrul Axei Prioritare 4 *“Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric”*, Obiectivul Specific (OS) 4.1 *„Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate”*.

În situația în care pe parcursul apelului de proiecte intervin modificări de natură a afecta regulile și condițiile de finanțare stabilite prin prezentul Ghid, inclusiv prelungirea termenului de depunere, AM POIM va aduce completări sau modificări ale conținutului acestuia, prin publicarea unei versiuni revizuite.

1.1 Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectiv specific

Axa Prioritară 4 Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric vizează *prioritatea de investiții 6d „Protejarea și refacerea biodiversității și a solurilor și promovarea unor servicii ecosistemice, inclusiv prin Natura 2000 și de infrastructură ecologică”*, urmărind, **prin Obiectivul Specific 4.1 “Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate”**, promovarea obiectivelor Strategiei Europene pentru Biodiversitate 2020, luând în considerare nevoile concrete de protecție a biodiversității din România identificate în Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității 2014 – 2020, aprobată prin HG nr. 1081/2013 și în studiile realizate de către Ministerul Mediului privind Cartarea ecosistemelor naturale și seminaturale degradate la nivel național.

1.2 Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte

Apelul de proiecte lansat prin prezentul ghid este apel de proiecte necompetitiv cu depunere continuă.

Data deschiderii apelului de proiecte: 14 decembrie 2018, ora 10.00

Data și ora începere depunere de proiecte: 14 decembrie 2018, ora 10.00

Data și ora închidere depunere de proiecte: 31 decembrie 2020, ora 10.00

AM POIM poate prelungi termenul de depunere în funcție de solicitările primite, de rata de contractare a proiectelor, ritmul de implementare sau alte considerente obiective.

Cererile de finanțare se vor depune prin aplicația electronică MySMIS2014, cu toate anexele solicitate prin ghidul solicitantului.

1.3 Acțiunile sprijinite și activități

1.3.1 Acțiunile financiare conform POIM

Prezentul ghid al solicitantului vizează următorul tip de acțiune din cadrul Obiectivului Specific 4.1 “Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate”:

D. Menținerea și refacerea ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate (împăduriri, coridoare ecologice etc.), situate în afara ariilor naturale protejate, în acord cu obiectivele europene în domeniu, inclusiv în mediul marin, cu următoarele tipuri de subacțiuni:

D1. Menținerea și refacerea ecosistemelor forestiere și a serviciilor furnizate

D2. Menținerea și refacerea ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare și a serviciilor furnizate

D3. Menținerea și refacerea ecosistemelor de pajiști și a serviciilor furnizate

D4. Menținerea și refacerea ecosistemelor de peșteri și a serviciilor furnizate

În contextul prezentului ghid de finanțare, prin ecosistem se înțelege un complex dinamic de comunități de plante, animale și microorganisme și mediul abiotic, care interacționează într-o unitate funcțională.

Un ecosistem este considerat degradat atunci când viabilitatea proceselor și relațiilor naturale din cadrul său, prin urmare și biodiversitatea sa, sunt perturbate antropogenic sau sub acțiunea unor factori naturali.

D1. Menținerea și refacerea ecosistemelor forestiere și a serviciilor furnizate

În contextul prezentului ghid, **pădurile sunt considerate a fi terenurile cu vegetație forestieră având indicii de acoperire (consistența) mai mare de 10% și suprafața mai mare de 0,5ha.** Arborii trebuie să atingă **înălțimea minimă de 5m la maturitate în condiții normale de vegetație** (excepție: jnepenișuri și aninișuri de anin verde, terenuri împădurite sau cu tinereturi, suprafețe exploatate, arse sau cu doborâturi produse de vânt etc.).

Pădurile includ: pepinierele și plantajele forestiere, drumurile forestiere, micile suprafețe goale din pădure, perdelele forestiere de protecție cu suprafața mai mare de 0,5ha și lățimea mai mare de 20m. Nu sunt incluse terenurile utilizate preponderent în scopuri agricole.”¹

Definiție: Ecosistemele forestiere degradate sunt acele ecosisteme forestiere care au suferit o reducere persistentă a capacității de a furniza servicii ecosistemice, incluzând reducerea emisiilor de carbon, biodiversitatea, funcțiile de protecție a apelor/bazinelor hidrografice, stabilizarea microclimatului, peisajul, etc.

Din punct de vedere silvicultural - ecosistemele forestiere puternic dezechilibrate ecologic sunt alcătuite din arborete cu structuri degradate (consistență, compoziție etc.), cunoscute în practică sub denumirea de arborete subproductive, ceea ce înseamnă că producția lor actuală este mult sub producția potențială determinată de condițiile staționale. Asemenea arborete degradate, subproductive, se supun lucrărilor de reconstrucție ecologică [Ianculescu și Doniță, 1995].

¹ Această definiție este utilizată de Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice București pentru realizarea Inventarului Forestier Național (IFN) similar FAO – fiind definiția utilizată și în studiile care au stat la baza Strategiei UE pentru Biodiversitate 2020.

Prin prezentul ghid, se vor avea în vedere **suprafețele forestiere degradate** situate în fond forestier național, aflate în proprietate publică, având folosința de pădure și cuprinse în amenajamente silvice, ce nu fac parte din arii naturale protejate, respectiv suprafețele ce pot fi identificate conform Anexei 11-D1 (ecosistemele forestiere degradate eligibile în vederea finanțării sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).

D2. Menținerea și refacerea ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare și a serviciilor furnizate

În contextul prezentului ghid, activitățile de refacere a ecosistemelor de ape curgătoare și lacustre vizează râurile (apele curgătoare), respectiv corpuri de apă care curg în cea mai mare parte la suprafața terenului sau subteran într-o anumită parte a cursului și lacurile (corpuri de apă – râuri și lacuri).

- **Ecosistemele lacustre degradate** sunt acele ecosisteme care au suferit intervenții antropice care le-au modificat în mod semnificativ trăsăturile și dinamica naturală și care se manifestă (fără a se limita la) prin distrugerea/fragmentarea vegetației ripariene, aport sporit de nutrienți și de sedimente, poluarea apei sau influențarea diversității biologice.
- **Ecosistemele de ape curgătoare degradate** reprezintă acele ecosisteme cărora prin intervenții antropice semnificative determinate de activități precum amenajări de albie și de mal, distrugerea/fragmentarea habitatelor ripariene, evacuarea de ape poluate, li s-au modificat serviciile ecosistemice fundamentale (ex: reținerea poluanților, controlul eroziunii, habitat pentru specii, stabilizarea malurilor, păstrarea microclimatului specific).

Sursele de degradare a ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare pot fi atât naturale, cât și antropice. La nivel global, principalele presiuni asupra ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare sunt reprezentate de creșterea populației și dezvoltarea economică, degradând aceste ecosisteme în special prin intensificarea agriculturii, dezvoltarea infrastructurii, ampoluarea defrișărilor, lipsa infrastructurii de apă uzată, etc.

În cadrul prezentului ghid vor fi finanțate **doar acele suprafețe ale ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare aflate în proprietate publică ce au suferit un proces de deteriorare a stării ecologice / degradare a stării de conservare**, respectiv suprafețele ce pot fi identificate conform Anexei 11-D2 (ecosistemele lacustre și de ape curgătoare degradate eligibile în vederea finanțării sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz), **care nu se află în arii protejate** și nu sunt exploatate în scopuri de acvacultură, pescuit comercial și turistice (prin confirmare de la Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură).

Atenție!!! Se vor finanța doar proiecte care au ca obiectiv îmbunătățirea condițiilor de mediu a corpurilor de apă degradate. Reducerea riscului la inundații nu este obiectiv de finanțare în cadrul prezentului ghid.

D3. Menținerea și refacerea ecosistemelor de pajiști și a serviciilor furnizate

Pajiștile permanente sunt terenuri consacrate producției de iarbă și de alte plante furajere erbacee cultivate sau spontane, care nu au făcut parte din sistemul de rotație a culturilor din exploatare timp de cel puțin 5 ani sau mai mult, așa cum este prevăzut la art. 4 alin. (1) lit. (h) din Regulamentul (UE) nr. 1.307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole

comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului.²

Definiție: Ecosistemul de pajiște este considerat degradat atunci când caracteristicile sale structurale și funcționale sunt alterate de orice proces sau activitate care contribuie la reducerea/dispariția viabilității acestora la nivel de ecosistem. Astfel, conceptul degradării ecosistemului de pajiște vizează alterarea caracteristicilor structurale și funcționale ale acestuia, integrând aspecte precum schimbări ale condițiilor pedologice, ale structurii comunităților vegetale, biodiversității, productivității, mecanismelor de dispersie și polenizare, ale implicațiilor socio-economice etc.

În cadrul prezentului ghid, vor fi finanțate doar acele suprafețe de pajiști aflate în proprietate publică ce nu sunt incluse în arii naturale protejate și care au suferit degradări semnificative ale funcției lor de bază, suprafețe ce pot fi identificate conform Anexei 11-D3 (ecosistemele de pajiști degradate eligibile în vederea finanțării sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).

D4. Menținerea și refacerea ecosistemelor de peșteri și a serviciilor furnizate

Peștera reprezintă un ecosistem unic ale cărui resurse sunt reprezentate de valori de natură economică (apă, calcar, guano, turism, terapie), științifică (structuri geologice și minerale, forme de relief subteran, situri paleontologice, arheologice și istorice, sedimente, fauna cavernicolă și specii sălbatice) și cultural-educativă (spirituală, religioasă, estetică, recreațională și educativă). Teritoriul României, deși nu are decât circa 1,9% ocupați de calcare, posedă formațiuni carstice bogate și variate, cuprinzând peste 12.000 de peșteri inventariate pentru cadastrul național.

Intensificarea activităților antropice și nu numai în ultimele secole a avut un impact semnificativ mai mare asupra peisajului arealelor carstice datorită sensibilității și vulnerabilității acestora, ca urmare a apărut necesitatea de restaurare ecologică a ecosistemelor de peșteri din România.

În cadrul prezentului ghid se vor finanța proiecte care vizează suprafețe ale peșterilor aflate în proprietate publică, ce nu fac parte din arii naturale protejate și care au suferit degradări semnificative ale integrității și funcționalității ca și ecosistem, suprafețe ce pot fi identificate conform Anexei 11-D4 (ecosistemele de peșteri degradate eligibile în vederea finanțării sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).

Prin prezentul ghid nu se finanțează refacerea ecosistemelor costiere, întrucât acest tip de acțiuni este finanțat în cadrul OS 5.1., ca măsură de adaptare la schimbările climatice.

1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 4.1

Pentru a fi eligibile spre finanțare, operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui obiectiv specific vor finanța următoarele activități orientative, specifice acțiunilor identificate de program:

D. Menținerea și refacerea ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate (împăduriri, coridoare ecologice etc.), situate în afara ariilor naturale protejate, în acord cu obiectivele europene în domeniu, inclusiv în mediul marin

D1. Menținerea și refacerea ecosistemelor forestiere și a serviciilor furnizate

² Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34 din 23 aprilie 2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991

- **Activități destinate menținerii și refacerii ecosistemelor forestiere degradate³, precum:**
 - reconstrucție arborete degradate prin tehnici silvice;
 - ameliorări silvice ale terenurilor degradate aflate în fond forestier, etc.

D2. Menținerea și refacerea ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare și a serviciilor furnizate

- **Activități destinate menținerii și refacerii ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare degradate⁴, precum:**
 - Activități destinate menținerii și îmbunătățirii stării corpurilor de apă, respectiv a ecosistemelor acvatice, din punct de vedere al elementelor biologice de calitate afectate;
 - Activități de refacere a ecosistemelor ripariene afectate de fenomene de degradare;
 - Activități de refacere a conectivității longitudinale și laterale a râurilor prin măsuri de renaturare și măsuri de atenuare a efectului alterărilor hidromorfologice;

D3. Menținerea și refacerea ecosistemelor de pajiști și a serviciilor furnizate

- **Activități destinate menținerii și refacerii ecosistemelor de pajiști⁵, precum:**
 - Activități de conservare a funcțiilor ecosistemelor prin însămânțări, împrejmuiri, etc.;
 - Activități de control/eradicare a speciilor cu potențial invaziv mai ridicat, însoțite de măsuri de prevenire a invaziei acestora.
 - Alte activități de refacere a pajiștilor naturale, în funcție de factorul de degradare.

D4. Menținerea și refacerea ecosistemelor de peșteri și a serviciilor furnizate

- **Activități destinate menținerii și refacerii ecosistemelor de peșteri degradate⁶, precum:**
 - Activități de restabilire a nivelului hidric și circulației unor ape subterane;
 - Activități de refacere a morfologiei habitatului;
 - Activități de amplasare de grilaje de protecție la cavitățile vulnerabile;
 - Decolmatarea intrărilor obturate;
 - Alte activități de refacere care pot fi asociate unui element natural specific peșterilor care a suferit degradări.

Condiții generale:

- Proiectele de menținere și refacere a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate se referă la **procesul de refacere a unui habitat natural în sensul îmbunătățirii stării de conservare / stării ecologice sau refacerea funcțiilor unor ecosisteme care au fost diminuate sau degradate ca urmare a unor activități**, de obicei antropice (ex. substituirea unor ecosisteme naturale cu unele artificiale – desecarea unor zone umede în vederea practicării agriculturii), dar și ca urmare a unor fenomene naturale. Refacerea acestor funcții trebuie să conducă la viabilitatea proceselor și relațiilor naturale din cadrul ecosistemului, ceea ce presupune și activități de prevenire a unor acțiuni viitoare de degradare.
- Sunt considerate eligibile în vederea finanțării activitățile care vizează **ecosisteme degradate situate în afara ariilor naturale protejate**, așa cum au fost identificate în urma studiului derulat de Ministerul Mediului pentru cartarea ecosistemelor naturale și seminaturale degradate la nivel național (vezi Anexele 11 - D1-D4). Pentru a demonstra localizarea proiectului în afara limitelor ariilor naturale protejate se va prezenta în mod obligatoriu **avizul Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate (ANANP) în acest sens**;

³ Lista nu este exhaustivă, exemplele oferite sunt ilustrative pentru tipul de activități ce ar putea fi finanțate.

⁴ Lista nu este exhaustivă, exemplele oferite sunt ilustrative pentru tipul de activități ce ar putea fi finanțate

⁵ Lista nu este exhaustivă, exemplele oferite sunt ilustrative pentru tipul de activități ce ar putea fi finanțate

⁶ Lista nu este exhaustivă, exemplele oferite sunt ilustrative pentru tipul de activități ce ar putea fi finanțate

- Dacă factorii care au dus la degradarea habitatului/ecosistemului pot fi identificați, trebuie să se aducă justificări cu privire la posibilitatea eliminării acestora pe baza unor studii științifice / tehnice existente la momentul depunerii cererii de finanțare. În condițiile în care reconstrucția ecologică vizează factorii care nu pot fi eliminați (ex: modificări climatice globale/regionale) trebuie să se facă dovada, în baza unui studiu științific, că activitatea de reconstrucție ecologică se adresează menținerii pe termen lung a unor funcții și servicii ale habitatului/ecosistemului (ex.: funcția de suport a biodiversității) ca și adaptare la noile condiții climatice (ex: adaptarea la modificări ale regimului hidrologic pentru asigurarea stării favorabile de conservare a unor specii dependente de acesta);
- Efectele acțiunilor de refacere asupra stării ecologice a ecosistemului/ecosistemelor vizat(e) de proiect trebuie monitorizate pe tot parcursul proiectului, inclusiv pe perioada de sustenabilitate, iar rezultatul/efectul proiectului asupra stării ecosistemelor trebuie clar demonstrat înainte de finalizarea acestuia;

Astfel, proiectele vor conține acțiuni de evaluare periodică a rezultatelor propuse prin stabilirea unor standarde de performanță și a unui sistem de monitorizare, prin comparație cu o stare de referință, imagini istorice ale ecosistemului (hărți, aerofotograme), prin strategii de intervenție pentru corectarea în timpul implementării a efectelor nedorite etc. Intervalul la care solicitantul va efectua evaluările poate varia în funcție de specificul fiecărui proiect în parte și trebuie să acopere inclusiv perioada de sustenabilitate a proiectului;

- **Terenurile aferente activităților de reconstrucție ecologică trebuie să aparțină domeniului public al statului** sau al unităților administrativ teritoriale **și să se afle în proprietatea sau administrarea solicitantului, atribuită conform legii**. În acest sens se va demonstra dreptul de proprietate/dreptul de administrare asupra terenului unde se face investiția, pe perioada de implementare a proiectului și inclusiv pe o perioadă de minim cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului.
- Sunt eligibile activitățile de elaborare a documentelor pregătitoare necesare implementării măsurilor dedicate ecosistemelor, precum: studii de împădurire/vegetație, studii de fezabilitate, documentația necesară eliberării avizelor și acordurilor de mediu, proiectele tehnice, a detaliilor de execuție, studiu de evaluare a impactului asupra mediului (EIA), studiu de evaluare adecvata (EA), studii suport necesare elaborării documentației de gospodărire a apelor (hidrologice, hidrogeologice, etc.), studii necesare documentației tehnice pentru autorizarea de construire (studii de arhitectură, geotehnice, etc.), studii suport pentru planuri urbanistice (topografie, cadastru, etc), orice alte studii sau activități necesare implementării activităților, după caz.
- Pentru fiecare dintre tipurile de ecosisteme ce vor face obiectul cererii de finanțare, calitatea măsurilor propuse în vederea refacerii suprafețelor degradate va fi certificată astfel⁷:
 - Activitatea D1. - proiectul tehnic de împădurire (refacere/renaturare) poate fi elaborat doar de către o persoană fizică sau juridică atestată conform Ordinului MMAP nr. 1763/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind atestarea persoanelor juridice care realizează lucrări de regenerare și întreținere a semănăturilor și plantațiilor, lucrări de îngrijire a arboretelor, precum și atestarea persoanelor fizice și juridice care efectuează proiectarea și/sau execută lucrări de îmbunătățiri funciare în domeniul silvic *sau conform Ordinului MMAP nr. 718/2010 pentru aprobarea Normelor metodologice privind atestarea persoanelor fizice și juridice care efectuează proiectarea și/sau execută lucrări de îmbunătățiri funciare din domeniul silvic*;
 - Activitatea D2. – documentația pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor poate fi elaborată doar de către o instituție publică sau privată atestată conform Ordinului MAP nr. 584/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private

⁷ Atestatele vor fi anexate studiilor corespunzătoare

specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor;

- Activitatea D3. – studiul de fundamentare a lucrărilor va fi efectuat de către un specialist în domeniu;
 - Activitatea D4. – pentru activitățile propuse se va obține autorizația de la Comisia Patrimoniului Speologic în conformitate cu OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.
- Solicitantul trebuie să demonstreze că activitățile propuse au ca obiectiv final îmbunătățirea/ menținerea funcțiilor ecosistemului pentru care a fost elaborat proiectul. Astfel, starea de degradare a ecosistemului va fi analizată și validată în cadrul studiului de fezabilitate aprobat conform legislației în vigoare (cu condiția ca nivelul de detaliu să poată justifica stadiul de degradare al ecosistemului).
 - În situația exceptării de la condiția prezentării studiului de fezabilitate, în funcție de specificul investiției propuse și de justificările prezentate de solicitant, potrivit cărora, studiul de fezabilitate nu este o cerință a legislației în vigoare, pentru tipul de investiție propus, pot fi prezentate studii de specialitate, care să ateste starea actuală a ecosistemului și să fundamenteze nevoia de intervenție în respectivul ecosistem. Acestea vor însoți propunerea de proiect.
 - Pentru a fi eligibile, acțiunile sprijinite pe suprafețele care au angajamente de agromediu și climă, agricultură ecologică sau silvomediu în cadrul măsurilor 10, 11 și 15 din cadrul PNDR 2014-2020 trebuie să fie complementare și să nu contravină cerințelor care fac obiectul acestor angajamente. Îndeplinirea acestei condiții va fi verificată în cadrul etapei de verificare a eligibilității, prin colaborare cu APIA.
 - Pentru a fi eligibile, acțiunile sprijinite/ proiectele propuse spre finanțare nu vor face obiectul altor tipuri de sprijin pentru aceleași tipuri de costuri acordate în condițiile legislației specifice.

Atenție!

În cadrul cererii de finanțare solicitantul trebuie să demonstreze că activitatea de reconstrucție ecologică este relevantă din punct de vedere al contribuției la obiectivele POIM.

Nu sunt eligibile proiecte care propun formarea unor noi ecosisteme prin transformarea altor ecosisteme (ex. pajiști în pădure).

Cererea de finanțare va conține în mod obligatoriu hărți de detaliu ale suprafețelor propuse a se renatura prin proiect, realizate prin suprapunere cu suprafețele eligibile identificate conform fișierelor ce cuprind date vectoriale din Anexa 11.

Harta proiectului prezentând datele de geolocalizare va fi realizată în format pdf. și va conține minime elemente de identificare (limite administrative, parcelă /unitate amenajistică, legenda etc.) pentru a putea permite localizarea ariei proiectului.

În funcție de localizarea suprafeței ce face obiectul propunerii de proiect, aceasta va fi încadrată, conform codurilor de culoare utilizate în cadrul Anexei 11, într-un anumit stadiu de degradare. Proiectele vor fi evaluate prin acordarea unui punctaj suplimentar suprafețelor încadrate în cel mai avansat stadiu de degradare și care propun intervenția pe o suprafață cât mai mare.

Atenție! Nu sunt eligibile activități de realizare a unor produse/servicii/infrastructură care pot fi exploatate din punct de vedere economic, în scop comercial.

Condiții specifice pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor forestiere degradate:

- Pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor forestiere degradate, prin lucrări de împădurire, acestea se vor executa în baza unui proiect tehnic elaborat în conformitate cu prevederile legislației specifice în domeniul silviculturii.
- Proiectul tehnic de împădurire (refacere/renaturare) poate fi elaborat doar de către o persoană fizică sau juridică atestată conform Ordinul MMAP 1763/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind atestarea persoanelor juridice care realizează lucrări de regenerare și întreținere a semînțșurilor și plantațiilor, lucrări de îngrijire a arboretelor, precum și atestarea persoanelor fizice și juridice care efectuează proiectarea și/sau execută lucrări de îmbunătățiri funciare în domeniul silvic sau conform Ordinului MMAP nr. 718/2010 pentru aprobarea Normelor metodologice privind atestarea persoanelor fizice și juridice care efectuează proiectarea și/sau execută lucrări de îmbunătățiri funciare din domeniul silvic.
- Activitățile propuse vor respecta amenajamentele silvice valabile pentru suprafețele ce fac obiectul proiectului. Pentru a verifica eligibilitatea acestora, la scrierea cererii de finanțare, datele de referință ce atestă starea ecosistemului, respectiv Anexa 11 - D1, vor fi coroborate cu datele și informațiile ce rezultă din amenajamentul silvic. Astfel, pentru a fi considerată eligibilă, se va face dovada, prin studii de specialitate, că suprafața ce face obiectul proiectului este degradată inclusiv din punct de vedere silvicultural, nu doar din punct de vedere al interpretării imaginilor satelitare.
- Terenurile ce vor fi împădurite nu vor face obiectul exploatărilor forestiere decât în condițiile impuse prin amenajamentului silvic și cu respectarea legislației privind ajutorul de stat.
- Limitele terenului identificate și măsurate, conținând limitele parcelelor / u.a., vor fi prezentate de către potențialul beneficiar în format compatibil GIS (date spațiale Stereo 70 sau WGS 84).
- Terenurile incluse în Programul național de realizare a perdelor forestiere pentru protecția autostrăzilor și drumurilor naționale prevăzut în Legea nr. 289/2002 privind perdelor forestiere de protecție, republicată, nu fac obiectul prezentei finanțări. Pentru verificarea includerii/neincluderii terenului în Programul național de realizare a perdelor forestiere pentru protecția autostrăzilor și drumurilor naționale, solicitantul va prezenta avizul care confirmă îndeplinirea acestei condiții, din partea autorității competente.
- Persoana fizică sau juridică trebuie să fie atestată pentru domeniul „proiectare” cu codificarea „5a” în Ordinul MMAP nr. 1763/2015 și Ordinul MMP nr. 718/2010 și pentru grupa de lucrări codificată „6g” în atestatele emise în baza Ordinul MMAP nr. 1763/2015 sau „7d” în atestatele emise în baza Ordinul MMP nr. 718/2010. În plus, persoana fizică sau juridică trebuie să fie atestată pentru următoarele grupe de lucrări:
 - „6e” (conform O MMAP nr. 1763/2015) dacă terenurile care fac obiectul împăduririi sunt afectate de fenomene de degradare de tipul eroziunii de suprafață foarte puternică și excesivă, eroziunii de adâncime (ogașe, ravene, torenți), alunecărilor active, prăbușiri, surpări și scurgeri noroioase, prezenței aglomerărilor de pietriș, bolovăniș, grohotiș, stâncării și depozitelor de aluviuni torențiale și care necesită realizarea unor lucrări de corectare a torenților
 - „6f” (conform O MMAP nr. 1763/2015) sau „7c” (conform O MMAP nr. 1763/2015) dacă terenurile care fac obiectul împăduririi sunt afectate de sărăturare sau aciditate puternică (foarte puternică sau puternică)
- Documentarea fenomenelor de degradare se va realiza așa cum este prevăzut la Cap. 2.1.2. Zonele pentru care nu există soluții de împădurire, precizate în Ordinul nr.1648 din 31.10.2000, al ministrului apelor, padurilor și protecției mediului, privind aprobarea “Normelor tehnice privind compozitii, scheme și tehnologii de regenerare a padurilor și împădurire a terenurilor degradate”- Norma tehnică nr. 1 (ex. Grupele Staționale 7, 33, 142),

nu pot face obiectul proiectului tehnic de împădurire. Suprafața solicitată pentru sprijin este suprafața care va fi parcursă efectiv cu lucrări de împădurire.

- Lista persoanelor fizice și a persoanelor juridice de specialitate atestate de autoritatea națională în domeniul silviculturii pentru proiectarea lucrărilor de regenerare, întreținere a semințișurilor și plantațiilor, lucrări de îngrijire a arboretelor, precum și a lucrărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul silvic este publicată pe site-ul *Ministerului Apelor și Pădurilor* domeniul „Păduri”.
- Proiectarea lucrărilor de înființare, întreținere și îngrijire a plantațiilor, precum și execuția acestora se realizează la nivel de unitate amenajistică (u.a.).
- Fiecare unitate amenajistică va avea o singură formulă de împădurire și schemă de plantare aferentă.

Condiții specifice pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare degradate

- Suprafețele ce fac obiectul propunerii de proiect nu sunt exploatate în scopuri de acvacultură, pescuit comercial și turistice (se va verifica prin colaborare cu Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură precum și angajamentul beneficiarului referitor la respectarea acestei condiții pe toată durata implementării proiectului, inclusiv pe perioada de sustenabilitate a acestuia⁸);
- Proiectele vor respecta prevederile Planului Național de Management actualizat aferent porțiunii din bazinul hidrografic internațional al fluviului Dunărea care este cuprinsă în teritoriul României aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 859/2016 precum și ale Planurilor de Management al Riscului la Inundații aferente celor 11 administrații bazinale de apă și fluviului Dunărea de pe teritoriul României aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 972 din 21 decembrie 2016, precum și planurile de management ale bazinelor hidrografice în vigoare;
- Pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare degradate se va avea în vedere faptul că documentația pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor, poate fi elaborată doar de către o instituție publică sau privată atestată conform Ordinului MAP nr. 584/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor;
- Proiectul tehnic trebuie documentat în conformitate cu prevederile legislației specifice din domeniul apelor.
- Pentru aceste tipuri de proiecte, în măsura în care se demonstrează că sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor proiectului și vizează zona de proiect așa cum a fost identificată prin Anexa 11- D2, pot fi implementate măsuri și în vecinătatea acesteia, fiind considerate eligibile în mod justificat. Justificarea trebuie să detalieze care este legătura între localizarea investiției și contribuția la obiectivele de conservare.

Condiții specifice pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor de pajiști degradate:

- Suprafața ce face obiectul proiectului depus în vederea finanțării din POIM nu beneficiază de plăți directe acordate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEAGA);

⁸ Se va avea în vedere la completarea Declarației de angajament

- Pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor de pajiști degradate, lucrările vor fi executate ținând cont de studiul de fundamentare a lucrărilor/proiect tehnic, acesta fiind efectuat de către un specialist în domeniu/instituție specializată;
- Costurile aferente renaturării unui hectar de pajiște vor fi asumate și validate de către beneficiarul proiectului în cadrul studiului de fundamentare a lucrărilor ce vor fi efectuate;
- Activitățile propuse vor respecta amenajamentele pastorale valabile pentru pajiștile permanente aflate pe unitatea administrativ-teritorială în cauză, acolo unde acestea sunt disponibile;

Condiții specifice pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor de peșteri degradate:

- Pentru activitățile propuse se va obține autorizația de la Comisia Patrimoniului Speologic în conformitate cu OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

1.3.3 Activități cu caracter general

Activitățile specifice acțiunilor eligibile în cadrul POIM vor fi completate cu următoarele activități cu caracter general, care vor avea și o bugetare distinctă, conform categoriilor de cheltuieli identificate în Anexa 6:

- Activități de informare și publicitate obligatorie referitoare la proiect, conform Manualului de Identitate Vizuală;
- Managementul de proiect (activitate derulată de echipa de proiect, diferită de activitățile derulate de către personalul organizației solicitante);

Se va prezenta un tabel de corespondență între activitățile propuse și rezultatele studiilor ce atestă starea actuală a ecosistemului (Anexa 9 la Ghidul solicitantului - Matrice de corelare a proiectului). Matricea de corelare a proiectului va prezenta în format tabelar atât corespondența între rezultatele studiilor ce atestă starea actuală a ecosistemului și activitățile proiectului, cât și corelarea acestora cu indicatorii și bugetul alocat.

În scopul asigurării unei identități vizuale armonioase și pentru respectarea unitară a regulilor privind vizibilitatea, Beneficiarii vor trebui să aplice măsurile minime obligatorii din cadrul Manualului de Identitate Vizuală pentru Instrumente Structurale 2014-2020 revizuit –versiunea ianuarie 2018 (care poate fi accesat la adresa www.fonduri-ue.ro/transparenta/comunicare).

Atenție!

Cererea de finanțare va fi însoțită de o prezentare a activităților proiectului în format GANTT (Anexa C.12.Graficul de implementare al proiectului) ce va fi atașată în cadrul Secțiunii Activități previzionate. Anexa va fi reprezentată de graficul de implementare în format tabel generat de sistemul electronic MySMIS, după completarea câmpurilor aferente fiecărei activități/subactivități, utilizând funcția de descărcare a Diagramei GANTT.

1.4 Tipuri de solicitanți

Solicitanții eligibili în cadrul OS 4.1, pentru acțiunea finanțată se încadrează în următoarele categorii, după cum urmează:

Pentru acțiuni dedicate menținerii și refacerii ecosistemelor forestiere degradate:

- ♣ Administratori desemnați în condițiile legii și/sau proprietari ai fondului forestier național aflat în proprietate publică (ex: Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea", Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat, institute publice de cercetare sau instituții de învățământ de stat cu profil silvic, regii autonome de interes local care administrează conform Codului silvic fondul forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale);

Pentru acțiuni dedicate menținerii și refacerii ecosistemelor lacustre și de ape curgătoare degradate:

- ♣ Administratori desemnați în condițiile legii și/sau proprietari ai apelor de suprafață aflate în proprietate publică (ex: Administrația Națională «Apele Române» în calitate de administrator al apelor din domeniul public);

Proiectele ce vizează și activități dedicate organismelor acvatice vii vor fi depuse în parteneriat sau cu avizul instituției ce administrează resursele acvatice vii, respectiv Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură.

Pentru acțiuni dedicate menținerii și refacerii ecosistemelor de pajiști degradate:

- ♣ Administratori desemnați în condițiile legii și /sau proprietari de pajiști permanente aflate în proprietate publică (ex: Agenția Domeniilor Statului în calitate de administrator al pajiștilor proprietate publică a statului, unități administrativ teritoriale în calitate de administratori ai pajiștilor proprietate publică a comunelor, orașelor, etc);

Pentru acțiuni dedicate menținerii și refacerii ecosistemelor de peșteri:

- ♣ Administratori desemnați în condițiile legii și /sau proprietari de peșteri aflate în proprietate publică;

Pot fi încheiate parteneriate între tipurile de solicitanți eligibili menționate anterior, cu respectarea tuturor celorlalte prevederi ale ghidului solicitantului, numai în scopul implementării în comun a unui proiect ce vizează suprafețe învecinate sau pentru care se demonstrează că sustenabilitatea și fezabilitatea implementării unitare a acțiunilor de refacere ecologică depinde de încheierea respectivului parteneriat.

1.5 Grup țintă

Grupul țintă este reprezentat de populația României, care beneficiază indirect de serviciile ecosistemice.

1.6 Indicatori

Pentru Acțiunea D. Menținerea și refacerea ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate (împăduriri, coridoare ecologice etc.), situate în afara ariilor naturale protejate, în acord cu obiectivele europene în domeniu, inclusiv în mediul marin din cadrul *Obiectivului Strategic 4.1. Creșterea*

gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate, au fost prevăzuți următorii indicatori de realizare imediată, care sunt obligatorii la nivel de proiect:

ID	Indicatori de realizare imediată obligatorii la nivel de proiect*	Unitate de măsură
D. Menținerea și refacerea ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate (împăduriri, coridoare ecologice etc.), situate în afara ariilor naturale protejate, în acord cu obiectivele europene în domeniu, inclusiv în mediul marin		
2S39	Suprafața ecosistemelor degradate refăcute	ha
	Se completează cu alți indicatori fizici specifici proiectului	

Pe lângă indicatorii obligatorii menționați, fiecare proiect va avea și indicatori de monitorizare a progresului fizic asociați rezultatelor.

Toate proiectele vor demonstra contribuția la indicatorul de rezultat al Programului:

2S37	Ecosisteme degradate refăcute	%
------	-------------------------------	---

Definițiile indicatorilor și indicații privind cuantificarea acestora

2S37 = Procentul din totalul ecosistemelor degradate nelocalizate în cadrul ariilor protejate și care urmează a fi refăcute la nivel național până în 2023.

2S39 = Ecosisteme degradate pentru care au fost implementate măsuri pentru reluarea serviciilor aferente.

În cuantificarea indicatorului se vor avea în vedere doar suprafețele care beneficiază direct de măsuri implementate în vederea reluării serviciilor ecosistemice (de exemplu, pentru ecosisteme nu se va menționa suprafața integrală a acestora, ci aceea ce beneficiază de măsurile implementate).

Atenție!

Pe lângă indicatorii obligatorii menționați anterior, fiecare proiect va avea și indicatori fizici. Indicatorii de mediu (Anexa 8) vor fi monitorizați în vederea raportării anuale a acestora.

1.7 Alocarea stabilită pentru apelul de proiecte

Bugetul alocat apelului de proiecte este după cum urmează:

Acțiune	Alocare netă POIM* (mil. euro)	Buget limită apel / Buget limită contractare (mil. euro) **
<i>D. Menținerea și refacerea ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate (împăduriri, coridoare ecologice etc.), situate în afara ariilor naturale protejate, în acord cu obiectivele europene în domeniu, inclusiv în mediul marin</i>	75,2	112,8

Aceste alocări bugetare au caracter indicativ, AM POIM putând decide limitarea sau extinderea acestor sume în funcție de evoluția globală la nivelul axei prioritare, fără a fi necesară modificarea prezentului ghid, în funcție de solicitările primite și de necesitatea atingerii indicatorilor prevăzuți în POIM.

**Alocarea este indicativă, fără rezervă de performanță. Prin urmare, depășirea bugetului de supracontractare (conform prevederilor OUG nr. 40/2015 cu completările și modificările ulterioare) este posibilă în baza alocării totale din POIM pentru aceste tipuri de investiții.*

***Bugetul limită al apelului reprezintă nivelul maxim până la care AM POIM primește cereri de finanțare (cca. 50% peste alocarea netă). Dacă acest nivel este atins înainte de închiderea apelului, apelul va fi suspendat și reluat ulterior în funcție de sumele disponibile în urma evaluării, contractării și/sau a unor realocări (inclusiv rezerva de performanță). În cazul în care se primesc proiecte peste limita de 50%, acestea pot fi evaluate și eventual aprobate pe o listă de rezervă.*

***Bugetul limită de supracontractare este indicativ (cca. 50% peste alocarea netă). Valoarea limitei de supracontractare este indicativă, AM POIM putând decide limitarea sau extinderea acestor sume în funcție de evoluția globală la nivelul întregii axe prioritare, fără modificarea prezentului ghid.*

AM POIM va primi cereri de finanțare cu o valoare eligibilă în limita de 50% peste valoarea alocării nete (bugetul limită pe apel) și va putea contracta în limita de 50% peste valoarea alocării brute la nivelul Obiectivului Specific 4.1., într-o anumită marjă, în funcție de nivelul de supracontractare de la nivelul întregii axe prioritare 4.

1.8 Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare

1.8.1 Valoarea proiectelor

Acțiunea	Valoare maximă proiect (euro)
D	10.000.000

1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor

Pentru proiectele finanțate prin Axa Prioritară 4 “Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric”, Obiectivul specific 4.1. Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin măsuri de management adecvate și refacerea ecosistemelor degradate se asigură finanțarea integrală a cheltuielilor eligibile astfel: 85% Fondul European de Dezvoltare Regională și 15% buget de stat, având în vedere interesul public și voluntar al măsurilor propuse spre finanțare în vederea refacerii ecosistemelor degradate, neexistând niciun beneficiu direct din perspectiva solicitantului.

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile (pentru beneficiarii prevăzuți la art.6, alin 1-3 din OUG nr. 40/2015) - FEDR	85%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului (buget de stat)	15%

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile (pentru categoriile de beneficiari care nu sunt acoperite la art.6, alin 1-3 din OUG nr. 40/2015)	100% (85% FEDR + 15% buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului	0%

În cazul parteneriatelor, ratele de cofinanțare menționate se aplică la valoarea activităților derulate de fiecare partener din proiect, în funcție de categoria în care se încadrează.

În conformitate cu regulile specifice proiectelor generatoare de venituri, această structură de finanțare menționată se aplică necesarului de finanțare (funding-gap) calculat pe baza rezultatelor analizei cost-beneficiu, diferența (non-funding gap) până la incidența totalului de costuri eligibile urmând a fi

suportată de către beneficiar. Rezultatele calculului necesarului de finanțare se vor regăsi în studiul de fezabilitate.

1.9 Ajutorul de stat

Operațiunile propuse spre finanțare în cadrul acestui obiectiv specific constau în investiții vizând refacerea ecosistemelor degradate, ai căror beneficiari sunt cei enumerați la Secțiunea 1.4.

Acestea sunt tratate, din perspectiva ajutorului de stat, în cadrul *Comunicării Comisiei Europene privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*, în secțiunea **2.6. Cultură și conservarea patrimoniului, inclusiv conservarea naturii și în** Grila analitică relevantă.

În conformitate cu prevederile Comunicării menționate mai sus, **activitățile legate de conservarea patrimoniului și a naturii nu reprezintă ajutor de stat în următoarele situații:**

- **Rezultatele proiectelor, inclusiv infrastructura realizată prin proiect, nu reprezintă o activitate economică, nefiind exploatată în scopuri comerciale⁹, fapt demonstrat prin:**

- Asigurarea accesibilității publicului larg la rezultatele activităților de conservare a naturii și biodiversității în mod gratuit, fără existența unui caracter neeconomic.
- În cazul în care se va percepe o contribuție monetară, împreună cu alte venituri realizate pe seama acestei activități/infrastructuri aceasta trebuie să acopere doar o fracție a costurilor reale de funcționare și să nu altereze natura non-economică a activității de bază, nereprezentând astfel o remunerare reală a serviciului furnizat/activității prestate. În acest caz, AM POIM va asigura verificarea tuturor costurilor și veniturilor, în scopul stimulării eficienței și evitării creșterii artificiale a costurilor pe perioada de sustenabilitate a proiectului.

În această situație, proiectul va fi însoțit de analiza veniturilor ce pot fi generate prin proiect, raportat la costurile de investiții și operare. În plus, pentru proiectele prin care ulterior implementării acestora, se vor percepe taxe de vizitare, se demonstrează că acestea nu acoperă costurile de funcționare și nu reprezintă o remunerare reală pentru serviciile prestate.

- **Rezultatele proiectelor, inclusiv infrastructura realizată prin proiect, utilizate atât pentru activități non-economice, cât și pentru activități economice, nu asigură o finanțare încrucișată a activității economice atât a solicitantului, cât și a proprietarului (dacă aceștia sunt diferiți), asigurată prin:**

- Păstrarea unei contabilități separate a activității non-economice de cea economică, din punct de vedere operațional, legal și contabil, inclusiv a costurilor de capital aferente.
- Limitarea activității economice la maxim 20% din capacitatea anuală totală a infrastructurii, în cazul în care infrastructura, bunurile, capitalul fix și resursa umană sunt utilizate pentru ambele tipuri de activități și asigurarea faptului că aceste activități reprezintă activități auxiliare activității de bază, neeconomice.

⁹ Spre deosebire de situațiile enumerate mai sus, **activitățile de conservare a patrimoniului (inclusiv de conservare a naturii), finanțate preponderent din taxele plătite de vizitatori sau de utilizatori sau prin alte mijloace comerciale** (de exemplu, expoziții cu caracter comercial, cinematografe, evenimente muzicale și festivaluri cu caracter comercial, precum și școli de artă finanțate în principal din taxele de școlarizare) sunt calificate ca având caracter economic.

În aceste situații, solicitantul va prezenta o **declarație prin care își asumă separarea activităților**, precum și **o descriere a modului în care cele două activități sunt separate**. De asemenea, solicitantul își va asuma faptul că finanțarea publică acordată pentru activitățile neeconomice nu va putea fi utilizată pentru subvenționarea activităților economice. Declarația și analiza vor fi prezentate și pentru proprietar, în cazul în care aceștia sunt entități diferite.

Situațiile prezentate mai sus se bazează pe **premisele că infrastructura realizată prin proiect / rezultatele proiectului sunt legate de obiectivele de protecție a biodiversității și nu reprezintă o infrastructură / rezultate exploatabile din punct de vedere economic** care generează beneficii economice proprietarului/administratorului desemnați în mod transparent conform legislației în vigoare.

În situațiile în care niciuna dintre situațiile de mai sus nu este aplicabilă, existând susceptibilitatea prezenței ajutorului de stat, proiectul nu va fi selectat la finanțare.

Implicațiile privind incidența ajutorului de stat vor fi analizate de la caz la caz.

Capitolul 2. Reguli pentru acordarea finanțării

Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare va presupune următoarele aspecte:

- se verifică dacă propunerea de proiect a fost depusă în condițiile specificate în prezentul ghid;
- se are în vedere existența și completarea cererii de finanțare și a anexelor, valabilitatea documentelor, precum și respectarea criteriilor de eligibilitate menționate în prezentul ghid;
- se verifică îndeplinirea criteriilor din grila de verificare administrativă și a eligibilității cererii de finanțare (anexă la prezentul ghid), respectiv:
 - eligibilitatea solicitantului / partenerilor / structurii instituționale - se va verifica dacă solicitantul îndeplinește criteriile prevăzute în prezentul ghid / apel de proiecte
 - eligibilitatea proiectului - se va verifica dacă proiectul și activitățile sale îndeplinesc criteriile prevăzute în prezentul ghid / apel de proiecte

2.1 Eligibilitatea solicitantului/partenerilor

Solicitanții /partenerii trebuie să îndeplinească următoarele condiții de natură instituțională, legală și financiară:

- a) Solicitantul/partenerul¹⁰ este o persoană juridică, entitate constituită conform legii, înregistrată în România și se încadrează în categoriile de solicitanți prevăzuți la secțiunea 1.4. din Ghidul Solicitantului.
- *Se probează prin act normativ de înființare / alte documente de înființare relevante, cu informații despre solicitant și parteneri (Anexa C2.1 la Cererea de finanțare). Se vor prezenta toate actele necesare evaluării tuturor condițiilor necesare evaluării calității de solicitant, așa cum sunt prevăzute în prezentul ghid.*
- b) Solicitantul /partenerul nu se încadrează într-una din situațiile de mai jos:
- 1) este în incapacitate de plată/ în stare de insolvență conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale, respectiv conform prevederilor Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, după caz;
 - 2) este în stare de faliment, lichidare, are afacerile conduse de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii sau este într-o situație similară cu cele anterioare, reglementată prin lege, ori face obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa în stare de faliment, lichidare, conducere a afacerilor de un administrator judiciar sau suspendarea activităților sale comerciale;
 - 3) nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat și bugetului local în conformitate cu prevederile legale în vigoare în România;
 - 4) solicitantul/partenerul inclusiv reprezentantul legal al solicitantului/partenerului a suferit condamnări definitive datorate unei conduite profesionale îndreptată împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de res judicata;

¹⁰ Doar dacă partenerul implementează activități din proiect

- 5) solicitantul/partenerul inclusiv reprezentantul legal al solicitantului/partenerului a fost subiectul unei judecăți de tip res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene;
- 6) *(pentru societăți comerciale și alte entități care derulează activități economice, inclusiv pentru regii)* este o întreprindere aflată în dificultate în sensul prevederilor art. 2 punctul 18 din Regulamentul nr. 651/2014 al CE, și anume:
 - (i) în cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată, atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris;
 - (ii) în cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății, atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut din cauza pierderilor acumulate;
 - (iii) atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru inițierea unei proceduri colective de insolvență la cererea creditorilor săi;
 - (iv) atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare;
 - (v) în cazul unei întreprinderi care nu este un IMM, atunci când, în ultimii doi ani:
 - raportul datoriei/capitaluri proprii al întreprinderii este mai mare de 7,5 și
 - capacitatea de acoperire a dobânzilor calculată pe baza EBITDA se situează sub valoarea 1,0.
- *Se probează prin Declarația de eligibilitate a solicitantului/partenerului (Anexa C1.1. la Cererea de finanțare);*
- *În cazul selecției proiectului, îndeplinirea obligațiilor de la litera b punctul 3) se va proba la contractare prin certificate de atestare fiscală emis de ANAF și de Direcția de taxe și impozite locale, aflate în termenul de valabilitate, conform formatului specific pentru solicitarea de finanțare prin fonduri europene nerambursabile. De asemenea, la contractare, vor fi probate alte obligații prin cazier fiscal al solicitantului / partenerului/Cazierul judiciar al reprezentantului legal al solicitantului / partenerului (nu se solicită pentru autorități publice centrale sau a celor aflate în subordinea acestora).*
- *În cazul solicitanților societăți și alte entități care derulează activități economice, punctul 6 va fi verificat în etapa de eligibilitate, în baza Declarației de eligibilitate a solicitantului/partenerului (Anexa C1.1. la Cererea de finanțare). În cazul în care proiectul va obține punctajul minim pentru a fi selectat spre finanțare (80 de puncte), se va verifica îndeplinirea acestei condiții în baza metodologiei de calcul pentru întreprinderi în dificultate publicată pe pagina de internet www.fonduri-ue.ro.*

Îndeplinirea condițiilor de natură instituțională, legală și financiară se probează cu aplicarea corespunzătoare de către AM POIM a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 41/2016 privind stabilirea unor măsuri de simplificare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

- c) Reprezentantul legal al solicitantului/partenerului și membrii UIP nu se află în situația de conflict de interese, astfel cum este definit în legislația națională.
 - *Se probează prin Declarația privind conflictul de interese (Anexa C1.5. la Cererea de finanțare)*

- d) Solicitantul demonstrează capacitate de management de proiect, prin informații privind Unitatea de Implementare a Proiectului. Nu sunt eligibili solicitanții care au toate posturile vacante.
- *Probează cu Decizia de înființare a UIP (Anexa C2.3), CV-urile membrilor UIP/fișe de post (dacă posturile sunt vacante, se prezintă doar fișele de post; pentru posturile ocupate, se prezintă atât CV-urile, cât și fișele de post); a se vedea descrierea din secțiunea Resurse Umane din Cererea de Finanțare.*
- e) Solicitantul demonstrează capacitate tehnică, pentru susținerea activităților proiectului. În cazul în care beneficiarul și/sau partenerul implementează ei înșiși o parte sau toate activitățile proiectului, trebuie să dovedească faptul că dețin personal calificat (cel puțin 3 ani experiență în domeniul relevant pentru activitatea pe care o desfășoară)
- *Se probează prin dovedirea experienței angajaților / structurii, în implementarea unor proiecte similare în domeniul relevant: CV-uri, fișe de post și alte informații similare relevante precum: expertiză în execuția de lucrări din respectiva categorie, etc. (secțiunea Capacitate tehnică, din Cererea de Finanțare)*
- f) Solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului (pentru instituții publice: bugetul aprobat sau demersurile realizate pentru prinderea în buget; în cazul partenerilor alții decât instituțiile / autoritățile publice: profitul net/din exploatare pe ultimul exercițiu financiar încheiat înaintea depunerii Cererii de finanțare. În cazul entităților non profit, se va verifica, conform Contului rezultatului exercițiului sau Contului prescurtat al rezultatului exercițiului, după caz, ca acesta să nu aibă pierderi înregistrate pe ultimul exercițiu financiar încheiat; în cazul în care se înregistrează pierderi, se va demonstra modul în care activitățile proiectului pot fi susținute financiar). Dacă solicitantul nu a înregistrat un exercițiu financiar încheiat, trebuie să dovedească capacitatea de a asigura fondurile necesare implementării proiectului.
- *Se probează cu Anexa C1.2 Declarația de angajament corelată cu descrierea din secțiunea Capacitate financiară din Cererea de finanțare;*
 - *Pentru entitățile private ce au calitatea de solicitant sau partener (dacă partenerii au responsabilități financiare în proiect) se probează cu bilanțul contabil (auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare) pe ultimul an financiar și contul de profit și pierdere sau contul rezultatului exercițiului, după caz, înregistrate la organele competente ale solicitantului Anexa C.8 la Cererea de finanțare;*
 - *Pentru entitățile non-profit care au înregistrat pierderi în ultimul exercițiu financiar, se va atașa o notă justificativă privind sursa pierderilor și modul de remediere a situației¹¹. În cazul solicitanților care nu au încheiat un exercițiu financiar, se va face dovada existenței fondurilor de funcționare a activității de bază/principale pe toată durata de implementare a proiectului. În cazul organizațiilor non-profit care au înregistrat pierderi în exercițiul financiar anterior, se va face dovada existenței fondurilor care acoperă pierderea înregistrată. Dovada existenței fondurilor se va face prin accesul la o linie de credit valabilă pe durata de implementare a proiectului/scrisoare de confort/dovada disponibilului financiar în cont (extras de cont) demonstrarea faptului că situația financiară este generată de anumite aspecte ce urmează a fi remediate.*
 - *Pentru instituții publice, **bugetul aprobat** al instituției publice care cofinanțează proiectul sau **demararea procedurilor** de includere în bugetul instituției a proiectului propus;*
 - *De asemenea, solicitantul va prezenta la contractare documente de confirmare/alocare a contribuției solicitantului/partenerilor (de ex: Hotărârea AGA/CA, comitet director,*

¹¹ Nota justificativă va conține explicații documentate referitoare la sursa pierderilor (ex. facturi emise și neîncasate în termen) și modalități concrete de remediere a situației (ex. Acțiuni de recuperare a datoriilor; planificare bugetară în funcție de proiectele propuse, cu precizarea surselor financiare; măsuri de control care să prevină depășirea sumelor bugetate).

hotărârea consiliului local, județean sau orice alt document oficial al solicitantului sau a partenerilor privind asigurarea fluxului financiar pentru implementarea proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile)

- g) Solicitantul va demonstra că deține dreptul de proprietate și/sau administrare cu privire la terenul unde se face investiția, pe perioada implementării proiectului și inclusiv pe o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului. Terenurile ce fac obiectul propunerii de proiect trebuie să aparțină domeniului public al statului sau al unității administrativ teritoriale.
- *Se probează cu Declarația de eligibilitate a solicitantului/partenerului (Anexa C1.1. la Cererea de finanțare) și Anexele de tip C4 documente justificative privind proprietatea asupra terenurilor necesare pentru implementarea proiectului/oricare dintre actele admise de lege;*
 - *Extras de carte funciară care să probeze că terenurile vor fi libere de orice sarcini precum și categoria de folosință a terenului care face obiectul măsurilor propuse prin proiect;*
 - *În cazul în care, la momentul depunerii cererii de finanțare, nu se poate face dovada dreptului de proprietate/administrare asupra imobilelor supuse investiției, intenția de dobândire a acestui drept va fi verificată în etapa de eligibilitate, în baza Declarației de eligibilitate a solicitantului/partenerului (Anexa C1.1. la Cererea de finanțare). În aceste situații, se va anexa o Notă explicativă privind situația terenurilor și motivele pentru care documentele nu au fost disponibile în această etapă (urmând a fi transmise în etapa de contractare, în situația aprobării proiectului).*
 - *În cazul în care imobilele se află în proprietatea/administrarea solicitantului încă din etapa de depunere, acesta va face dovada dreptului asupra lor în această etapă, respectiv Anexele C4.*
- h) În cazul autorităților care au și atribuții de reglementare, se va face dovada **separării atribuțiilor** de implementare a proiectului de atribuțiile de autorizare a proiectului (acord de mediu, aviz Natura 2000, autorizație de construcție etc.). Această condiție este aplicabilă și în cazul partenerilor.
- *Se probează prin Declarația asumată de reprezentatul legal al solicitantului/partenerului, Anexa C1.3 la Cererea de finanțare*
- i) În cazul proiectelor depuse în parteneriat, se va face dovada constituirii parteneriatului în scopul implementării în comun a unui proiect ce vizează suprafețe învecinate sau pentru care se demonstrează că sustenabilitatea și fezabilitatea implementării unitare a acțiunilor de refacere ecologică depinde de încheierea respectivului parteneriat.
- *Se probează cu Anexa Harta proiectului corelat cu secțiunea Justificare și Anexa C1.6 Acord de parteneriat*
- j) În cazul parteneriatelor încheiate între entitățile finanțate din fonduri publice cu alte entități din sectorul privat, procedura de selecție a acestora respectă cel puțin principiile transparenței, tratamentului legal, nediscriminării și utilizării eficiente a fondurilor publice.
- *Conform Anexei C1.7 Raportul procedurii de selecție (sau alte documente echivalente) și descrierii din secțiunea Capacitate administrativă din Cererea de finanțare, care detaliază modul de respectare a acestor principii*

Atenție !

Solicitanții eligibili pot încheia parteneriate între ei cu respectarea prevederilor prezentului Ghid, având ca scop realizarea unor activități complementare pe baza expertizei specifice a fiecărui partener, detaliată în Acordul de parteneriat.

Stabilirea parteneriatelor

Constituirea parteneriatelor se realizează cu respectarea prevederilor OUG nr. 40/2015. În situația parteneriatelor, datele privind solicitantul trebuie completate pentru fiecare partener în parte.

Totodată, va fi descrisă modalitatea de constituire a parteneriatelor, respectiv procedura de selecție publică a partenerilor privați, în cazul beneficiarilor entități finanțate din fonduri publice, conform legislației în vigoare.

Atenție!

În conformitate cu prevederile Art. 29 din OUG nr. 40/2015 entitățile finanțate din fonduri publice pot stabili parteneriate cu alte entități din sectorul privat, numai prin aplicarea unei proceduri de selecție a acestora, care respectă, cel puțin, principiile transparenței, tratamentului legal, nediscriminării și utilizării eficiente a fondurilor publice.

Regulile de stabilire a parteneriatelor sunt detaliate în OUG nr. 40 din 23 septembrie 2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020 și HG nr. 93 din 18 februarie 2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020.

Este exclusă participarea partenerilor (ca și contractori) la procedurile de achiziție publică organizate în cadrul proiectului.

2.2 Eligibilitatea proiectului

Pentru a fi eligibile, proiectele promovate prin prezentul ghid trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) Proiectul se încadrează în categoria de acțiuni finanțabilă a POIM menționată în secțiunea 1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 4.1, contribuie la indicatorii de rezultat și realizare imediată din POIM, iar perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor (între 01.01.2014 și 31.12.2023).
 - *A se vedea secțiunile Obiective proiect și Activități previzionate din Cererea de finanțare, corelat cu Anexa C.12 Graficul de implementare al proiectului*
- b) Proiectul se adresează unor suprafețe ce îndeplinesc următoarele condiții specifice:
 - b.1. Sunt ecosisteme degradate conform justificării prin raportare la starea actuală a ecosistemului, demonstrată prin documentele justificative, încadrându-se în definiția specifică tipului de ecosistem de la secțiunea 1.3.1;
 - b.2. Sunt situate în afara ariilor naturale protejate;
 - b.3. Localizarea corespunde cu zonele identificate în urma studiului derulat de Ministerul Mediului pentru cartarea ecosistemelor naturale și seminaturale degradate la nivel național
 - *Conform descrierii de la secțiunile Activități, Justificare corelat cu studiile de specialitate/studiul de fezabilitate;*
 - *Conform Aviz ANANP (pentru b.2.)*
 - *Conform Anexelor 11 - D1-D4. În cazul în care aria propusă prin proiect depășește suprafața prevăzută în Anexe, se vor prezenta justificări adecvate*

- c) Pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor de ape curgătoare și lacustre degradate se va demonstra că suprafețele ce fac obiectul proiectului nu sunt exploatate în scopuri de acvacultură, pescuit comercial și turistice.
- *se verifică prin colaborare cu Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură*
- d) Pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor de pajiști, suprafața ce face obiectul proiectului depus în vederea finanțării din POIM nu beneficiază de plăți directe acordate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEAGA);
- *se verifică prin colaborare cu APIA corelat cu informațiile din secțiunea Complementaritate*
- e) Pentru a fi eligibile, acțiunile sprijinite pe suprafețele care au angajamente de agromediu și climă, agricultură ecologică sau silvomediu în cadrul măsurilor 10, 11 și 15 din cadrul PNDR 2014-2020 trebuie să fie complementare și să nu contravină cerințelor care fac obiectul acestor angajamente.
- *se verifică prin colaborare cu APIA corelat cu informațiile din secțiunea Complementaritate*
- f) Pentru proiectele ce vizează activități de refacere a ecosistemelor forestiere, se va face verificarea includerii/neincluderii terenului în Programul național de realizare a perdelor forestiere pentru protecția autostrăzilor și drumurilor naționale,
- *Se verifică în baza avizului care confirmă îndeplinirea acestei condiții, din partea autorității competente*
- g) Durata proiectului este de maxim 36 luni.
- Pentru proiecte al căror specific și a căror complexitate necesită o durată mai mare de implementare, proiectele pot avea o durată de maxim 48 de luni, cu condiția ca termenul de finalizare a proiectelor respective să nu depășească data limită de eligibilitate a cheltuielilor (31.12.2023).
- *A se vedea secțiunea Activități previzionate din Cererea de finanțare corelat cu Anexa C.12 Graficul de implementare al proiectului*
- h) Proiectul este localizat în regiunile mai puțin dezvoltate (Vest, Nord-Vest, Nord-Est, Sud-Est, Sud, Sud-Vest, Centru).
- *A se vedea secțiunea Localizare din Cererea de finanțare*
- i) Scopul și obiectivele proiectului trebuie să fie în concordanță cu activitățile eligibile prezentate în ghid. În acest sens, pentru a fi eligibil, proiectul trebuie să aibă ca obiectiv final îmbunătățirea stării/ menținerea funcțiilor ecosistemului pentru care a fost depus.
- *A se vedea Secțiunea Obiective/Descrierea investiției/Activități previzionate, corelat cu studiile de fundamentare (în funcție de tipul de ecosistem);*
- j) Bugetul proiectului respectă legislația privind cheltuielile eligibile și bugetarea activităților cu caracter general, inclusiv în ceea ce privește recuperabilitatea TVA.
- *A se vedea secțiunea Buget din cererea de finanțare și Anexa C.13 Bugetul proiectului*
 - *TVA nu este recuperabil în sensul art. 69 din Regulamentul 1303/2013 (se analizează: statutul beneficiarului, tipul de activitate, mecanismul alternativ de compensare a TVA (după caz) și veniturile din proiect)*
- k) Valoarea totală eligibilă a proiectului nu depășește pragul de 10.000.000 euro. Pentru calcul se va lua în considerare cursul inforeuro din luna anterioară lunii în care a fost depus proiectul.
- *A se vedea secțiunea Buget din Cererea de finanțare și Anexa C.13 Bugetul proiectului*

l) Proiectul trebuie:

1. Să respecte legislația și regulile în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice (inclusiv dacă sunt incluse activități care au fost demarate anterior depunerii proiectului), informării și publicității și ajutorului de stat
2. proiectul pentru care se solicită finanțare nu a mai beneficiat de finanțare din fonduri publice, altele decât cele ale solicitantului, în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare
3. Să respecte prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor

➤ *Toate criteriile menționate mai sus se probează prin Declarația de eligibilitate a solicitantului (Anexa C1.1. de la Cererea de finanțare), corelat cu secțiunea Principii orizontale*

m) Nu sunt propuse spre finanțare operațiuni care au fost încheiate în mod fizic sau implementate integral la data deciziei de a investi și pentru care toate plățile aferente au fost efectuate, iar contribuția publică relevantă a fost plătită beneficiarilor.

➤ *Se probează prin secțiunea Activități previzionate și prin secțiunea Buget din Cererea de finanțare*

n) Proiectul trebuie să demonstreze starea actuală de degradare a ecosistemului și să fundamenteze nevoia de intervenție în respectivul ecosistem.

➤ *Se probează prin studiul de specialitate sau studiu de fezabilitate/proiect tehnic de împădurire (după caz, acesta se poate substitui unui studiu de specialitate, cu condiția ca nivelul de detaliu să poată justifica stadiul de degradare) corelat cu descrierea din Secțiunile Context și Justificare.*

o) Proiectele vor fi însoțite de studiu de fezabilitate și/sau studiu tehnic de înființare a plantațiilor/proiect tehnic de împădurire, conform condițiilor detaliate în ghid (după caz), însoțite de avizele necesare, așa cum sunt menționate în secțiunea 1.3.2;

➤ *Se probează prin Anexa C.5/ Anexa C.6 la Cererea de finanțare corelat cu informațiile prezentate în secțiunea Sustenabilitate din Cererea de finanțare*

➤ *În anumite situații bine justificate, anumite avize pot fi prezentate în etape ulterioare (nu se aplică documentelor aferente procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și declarației Natura 2000)*

p) Proiectele care conțin activitate de achiziție teren, vor fi însoțite de un raport elaborat de către un evaluator certificat, prin care se va stabili valoarea de piață a terenului

➤ *Se probează cu Anexa C4.6 Raport de evaluare a terenului*

q) Proiectul prevede activități de monitorizare a efectelor acțiunilor de reconstrucție ecologică asupra stării ecosistemelor vizate de proiect în vederea atingerii obiectivelor proiectului, pe toată durata proiectului, inclusiv pe durata de sustenabilitate a acestuia.

➤ *Conform Secțiunii Activități previzionate*

r) Dacă proiectul conține investiții realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, acestea au fost verificate din punct al legislației în vigoare privind achizițiile publice și au fost formulate concluzii care permit acceptarea proiectului ca fiind eligibil cu sau fără condiții.

➤ *Conform document elaborat de Serviciul de Achiziții al AM POIM, vizând verificarea dosarului de achiziție publică depus de către solicitant*

s) Proiectul respectă toate condițiile generale și specifice impuse în cadrul secțiunii 1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 4.1, după caz, în funcție de tipul de ecosistem căruia i se adresează.

➤ *Se verifică îndeplinirea tuturor condițiilor, pe baza justificărilor și prezentarea*

documentelor suport impuse prin ghidul solicitantului.

- t) Pentru toate tipurile de proiecte este necesară obținerea avizului Ministerului Mediului, care va certifica necesitatea și oportunitatea realizării proiectului din perspectiva atingerii Țintelor stabilite prin Strategia UE privind conservarea biodiversității 2020 și refacerea ecosistemelor degradate
- *se verifică prin colaborare cu Ministerul Mediului*

Atenție!

Nu sunt eligibile pentru acordarea finanțării din cadrul OS 4.1 proiectele implementate în regiunea București-Ilfov (se vor finanța proiecte localizate în regiunile mai puțin dezvoltate);

2.3 Eligibilitatea cheltuielilor

Baza legală:

- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 – 2020;
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006,
- HG nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020
- Legislația națională și europeană în vigoare la data semnării contractului de finanțare;

În egală măsură, sunt aplicabile instrucțiunile AM, pentru contractele de finanțare semnate după data publicării acestora.

Pentru a fi eligibile în vederea finanțării prin POIM, toate cheltuielile trebuie să fie defalcate în bugetul cererii de finanțare, să respecte prevederile Hotărârii Guvernului nr. 399/2015, să corespundă obiectivelor POIM și să fie incluse în Cererea de finanțare aprobată.

Pentru a fi rambursată, o cheltuială trebuie să îndeplinească în mod cumulativ următoarele condiții, conform HG nr. 399/2015:

- a) să respecte prevederile art. 65 alin. (2)-(5) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, precum și perioada de implementare stabilită de către autoritatea de management prin contractul/decizia/ordinul de finanțare;
- b) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu respectarea prevederilor art. 131 alin. (2) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;

- c) să fie în conformitate cu prevederile programului;
- d) să fie în conformitate cu contractul/decizia/ordinul de finanțare, încheiat între autoritatea de management și beneficiar, cu respectarea art. 65 alin. (11), art. 70, art. 71, art. 125 alin. (1) și art. 140 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;
- e) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
- f) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;
- g) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

În plus, o cheltuială este eligibilă dacă:

- activitățile proiectului prezent pentru care se rambursează cheltuielile nu au fost finanțate, în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare, din fonduri publice, altele decât fondurile proprii ale beneficiarului

Cheltuielile identificate de beneficiar vor fi încadrate pe categoriile de cheltuieli din Anexa 6.

În cadrul OS 4.1 – Refacerea ecosistemelor degradate, nu sunt eligibile:

- cheltuielile salariale derulate înainte de semnarea contractului de finanțare;
- cheltuieli cu amortizarea;
- cheltuieli aferente contribuției în natură;
- cheltuieli de leasing;
- cheltuieli cu achiziția imobilelor deja construite;
- cheltuieli cu achiziția de mijloace de transport;

Aceste cheltuieli pot fi reflectate în bugetul proiectului ca și cheltuieli neeligibile, conform categoriilor de cheltuieli din Anexa 6.

Prefinanțarea

Baza legală:

- **OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020 cu modificările și completările ulterioare**

Prefinanțarea se acordă, în conformitate cu prevederile OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020 cu modificările și completările ulterioare și ale HG nr. 93/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 40/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Prevederi privind TVA

Baza legală:

- HG nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020
- Ordin nr. 1.425/8.08.2016 pentru aprobarea Instrucțiunilor de aplicare a prevederilor art. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020

Cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată este eligibilă dacă este nerecuperabilă, potrivit legii, cu respectarea prevederilor art. 69 alin. (3) lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

Pentru a fi eligibilă, cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată trebuie să fie aferentă unor cheltuieli eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri.

În cazul în care, solicitantul recuperează TVA, în Declarația privind eligibilitatea TVA – nu se completează tabelul cu achizițiile.

Implementarea financiară a proiectului

Baza legală:

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare, și HG nr. 93/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 40/2015, cu modificările și completările ulterioare**

Implementarea financiară se face prin mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate sau prin cel al decontării cererilor de plată conform prevederilor legale. Obligațiile beneficiarului și ale AM referitor la plăți sunt detaliate în conținutul contractului de finanțare.

❖ Mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate

Implică transmiterea de către beneficiari a unor cereri de rambursare în care sunt solicitate la rambursare cheltuieli care au fost efectuate și pentru care sunt atașate dovezi ale efectuării cheltuielilor.

Beneficiarii/ liderii de parteneriat au obligația de a depune la autoritatea de management cereri de rambursare pentru cheltuielile efectuate care nu au fost incluse în cereri de rambursare aferente unor cereri de plată sau a unor cereri de rambursare aferente unor cereri de prefinanțare, în termen de maxim 3 luni de la efectuarea acestora.

În termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar/ lider de parteneriat la autoritatea de management (direcțiile teritoriale), a cererii de rambursare întocmite conform contractului de finanțare, autoritatea de management autorizează cheltuielile eligibile cuprinse în cererea de rambursare și efectuează plata sumelor autorizate în termen de 3 zile lucrătoare de la data la care autoritatea de management dispune de resurse în conturile sale. După efectuarea plății, autoritatea de management notifică beneficiarilor/ liderilor de parteneriat plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de rambursare.

Pentru depunerea de către beneficiar/ liderul de parteneriat a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de autoritatea de management, termenul de 20 de zile lucrătoare poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

În cazul aplicării unor reduceri procentuale de către autoritățile de management în conformitate cu art. 6 alin. (3) din OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/ sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, notificarea beneficiarilor/ liderilor de parteneriat privind plata cheltuielilor aferente autorizate se va realiza în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la efectuarea plății.

În cazul ultimei cereri de rambursare depuse de beneficiar/ liderul de parteneriat în cadrul proiectului, termenul de 20 de zile lucrătoare poate fi prelungit cu durata necesară efectuării tuturor verificărilor procedurale specifice autorizării plății finale, dar nu mai mult de 90 de zile lucrătoare.

Nedepunerea de către beneficiar/ liderul de parteneriat a documentelor sau clarificărilor solicitate în termenul prevăzut în contractul de finanțare atrage respingerea, parțială sau totală, după caz, a cererii de rambursare.

Pentru proiectele implementate în parteneriat, liderul de parteneriat depune cererea de rambursare, iar Autoritatea de management virează, după efectuarea verificărilor, valoarea cheltuielilor rambursabile în conturile liderilor de parteneriat/ partenerilor care le-au efectuat, fără a aduce atingere contractului de finanțare și a prevederilor acordului de parteneriat, partea integrantă a acestuia/ acesteia.

♣ **Mecanismul decontării cererilor de plată**

Se aplică beneficiarilor de proiecte finanțate din fonduri europene, alții decât cei prevăzuți la art. 6 alin. (1) - (4) și (6) din OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020.

După primirea facturilor pentru livrarea bunurilor/ prestarea serviciilor/ execuția lucrărilor recepționate, acceptate la plată, a facturilor de avans în conformitate cu clauzele prevăzute în contractele de achiziții aferente proiectelor implementate, acceptate la plată, beneficiarul depune cererea de plată și documentele justificative aferente acesteia.

Pentru proiectele implementate în parteneriat, liderul de parteneriat depune cererea de plată iar autoritatea de management virează, după efectuarea verificărilor, valoarea cheltuielilor rambursabile în conturile liderului de parteneriat/ partenerilor care le-au angajat, fără a aduce atingere contractului de finanțare și a prevederilor acordului de parteneriat, partea integrantă a acestuia.

Beneficiarii/ liderii de parteneriat/ partenerii, alții decât cei prevăzuți la art. 6 și 7 din OUG nr. 40/2015, au obligația de a achita integral contribuția proprie aferentă cheltuielilor eligibile incluse în documentele anexate cererii de plată.

În termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar/ liderul de parteneriat a cererii de plată cu respectarea prevederilor art. 20, alin. (2) și (4) din OUG nr. 40/2015, autoritatea de management efectuează verificarea cererii de plată. După efectuarea verificărilor Autoritatea de management virează beneficiarului/ liderului de parteneriat/ partenerului valoarea cheltuielilor rambursabile, în termen de 3 zile lucrătoare de la data la care aceasta dispune de resurse în conturile sale, într-un cont distinct de disponibil deschis pe numele beneficiarilor/ liderii de parteneriat/ partenerilor la unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului. În ziua următoare virării, autoritatea de management transmite beneficiarilor/ liderilor de parteneriat o notificare, întocmită distinct pentru fiecare dintre aceștia.

Pentru depunerea de către beneficiar/ liderul de parteneriat a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de autoritatea de management, termenul de 20 de zile lucrătoare prevăzut la art. 20, alin. (5) poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

Sumele primite de beneficiar/ lider de parteneriat/parteneri în baza cererilor de plată nu pot fi utilizate pentru o altă destinație decât cea pentru care au fost acordate.

În termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data încasării sumelor virate de către Autoritatea de Management conform art. 20, alin. (5) din OUG nr. 40/2015, beneficiarii au obligația de a depune cererea de rambursare aferentă cererii de plată la Autoritatea de management, în care sunt incluse sumele din facturile decontate prin cererea de plată. În cazul proiectelor implementate în parteneriat, liderul de parteneriat depune o cerere de rambursare centralizată la nivel de proiect în care sunt incluse sumele din facturile decontate prin cererea de plată atât liderului cât și partenerului/ partenerilor.

Beneficiarii/ liderii de parteneriat/ partenerii au obligația restituirii integrale sau parțiale a sumelor virate în cazul proiectelor pentru care aceștia nu justifică prin cereri de rambursare utilizarea acestora.

Nerespectarea prevederilor alin. (8) al art. 20 din OUG nr. 40/2015 de către beneficiari/ lideri de parteneriat constituie încălcarea contractului de finanțare, autoritatea de management putând decide rezilierea acestuia.

Proiecte generatoare de venituri

Proiectele generatoare de venituri au ca baza legală prevederile art. 61 din Regulamentul General nr. 1303/2013 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime.

Conform prevederilor art. 61 alin. 1 din Regulamentul General nr. 1303/2013 “venituri nete” înseamnă intrările de numerar plătite direct de utilizatori pentru bunurile sau serviciile din cadrul operațiunii, cum ar fi taxele suportate direct de utilizatori pentru utilizarea infrastructurii, vânzarea sau închirierea de terenuri sau clădiri ori plățile pentru servicii, minus eventualele costuri de funcționare și de înlocuire a echipamentelor cu durată scurtă de viață, suportate pe parcursul perioadei corespunzătoare.

Cheltuielile eligibile ale operațiunii care urmează a fi cofinanțată din resursele fondurilor ESI se reduc în prealabil în funcție de potențialul operațiunii de a genera venituri nete pe parcursul unei perioade de referință specifice care acoperă atât implementarea operațiunii, cât și perioada ulterioară finalizării acesteia.

Principiul proiectelor generatoare de venituri se aplică doar proiectelor de peste 1.000.000 euro.

Metoda de calculare a venitului net actualizat al operațiunilor generatoare de venituri nete se va face potrivit articolului 15 din Regulamentul Delegat (UE) Nr. 480/2014 al Comisiei din 3 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime.

În scopul aplicării metodei menționate la articolul 61 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, venitul net actualizat al operațiunii se calculează prin deducerea costurilor actualizate din veniturile actualizate și, dacă este cazul, prin adăugarea valorii reziduale a investiției.

Venitul net actualizat al unei operațiuni se calculează pe o perioadă de referință specifică aplicabilă sectorului operațiunii respective. Perioada de referință include perioada de implementare a operațiunii.

Veniturile și costurile se determină prin aplicarea metodei incrementale bazate pe o comparație între veniturile și costurile din scenariul cu noua investiție și veniturile și costurile din scenariul fără noua investiție. În cazul în care o operațiune constă într-un activ nou, veniturile și costurile sunt cele ale noii investiții.

În cazul în care taxa pe valoarea adăugată nu este un cost eligibil în conformitate cu articolul 69 alineatul (3) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, calculul venitului net actualizat se bazează pe cifre care exclud taxa pe valoarea adăugată.

Notă:

În cazul modificării actelor normative menționate mai sus, prevederile acestora vor prevala în fața aspectelor explicitate în prezentul ghid, fără a fi necesară modificarea ghidului solicitantului.

Capitolul 3. Completarea cererii de finanțare

Pentru a propune un proiect în vederea finanțării, solicitantul trebuie să completeze **Cererea de finanțare**. Elaborarea Cererii de Finanțare se va face conform modelului din Anexa 1a. Anexa 1a are caracter indicativ și nu se utilizează în relația cu AM POIM, cererea de finanțare fiind documentul generat de MySMIS2014 de tip .pdf după completarea câmpurilor. Aceasta se va transmite utilizând sistemul informatic MySMIS 2014, împreună cu toate anexele solicitate. În cazul în care MySMIS 2014 nu este disponibil, se vor urma indicațiile ce vor fi postate pe site-ul www.fonduri-ue.ro.

3.1 Completarea fișei de proiect

În vederea sprijinirii solicitanților în definirea și dezvoltarea proiectelor, aceștia pot să transmită în avans o Fișă de proiect – document opțional (Anexa 1b) ce cuprinde informații succinte atât despre solicitant, cât și despre acțiunile și rezultatele proiectului propus.

Fișa de proiect se va depune într-un exemplar (fie prin poștă cu confirmare de primire, fie înregistrată la registratură) la sediul Ministerului Fondurilor Europene. Depunerea fișei se va face continuu și nu reprezintă o etapă obligatorie care să influențeze procesul de evaluare și selecție.

Fișele de proiect vor fi analizate, urmărindu-se încadrarea în categoria solicitanților în tipul de solicitanți eligibili, modul în care rezultatele proiectului conduc la atingerea obiectivelor programului, precum și sustenabilitatea activităților propuse.

Atenție!

Depunerea fișei de proiect **este opțională și nu are caracter eliminativ sau prohibitiv**, depunerea unei cereri de finanțare nefiind condiționată de acceptabilitatea și nivelul de calitate a datelor prezentate în fișa de proiect.

Fișele de proiect se pot depune oricând după publicarea versiunii aprobate a Ghidului Solicitantului pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene.

Rolul fișei de proiect este acela de a sprijini solicitantul în decizia de a investi în pregătirea unei cereri de finanțare complete, precum și pentru înțelegerea cerințelor din ghidul solicitantului și elaborarea unui proiect matur, care să întrunească condițiile minime pentru obținerea finanțării.

Fișele de proiect nu se punctează, ci analizează oportunitatea și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a demara completarea unei cereri de finanțare. Răspunsurile au caracter de help-desk.

Proiectele pentru care nu au fost depuse fișe de proiect, vor fi verificate și evaluate direct în etapa de depunere a cererii de finanțare.

Rezultatele evaluării fișelor de proiect vor fi comunicate beneficiarului în scris și vor conține recomandări pentru completarea cererii de finanțare (dacă este cazul).

Cererile de finanțare propriu-zise vor fi depuse fie direct de către solicitant, fie în urma analizei fișei de proiect.

3.2. Înregistrarea solicitantului în sistem

Înainte de demararea completării conținutului cererii de finanțare, solicitanții au obligația înregistrării în sistem, conform indicațiilor furnizate pe site-ul www.fonduri-ue.ro.

Odată cu înregistrarea solicitantului, este necesară completarea tuturor câmpurilor, întrucât informațiile din această secțiune sunt esențiale pentru evaluarea eligibilității solicitantului sau pentru evaluarea tehnico-economică.

Astfel, la secțiunea solicitant se vor regăsi următoarele informații:

- Date de identificare (denumire, tip – se va selecta dintr-un nomenclator, caracterul de IMM, cod fiscal, cod CAEN principal – dacă o entitate nu are cod CAEN, îl va selecta pe cel mai apropiat de domeniul de activitate, nr. de înregistrare și registrul unde este înregistrată entitatea, data înființării, înregistrare în scop de TVA, entitate de drept public sau nu)
- Reprezentant legal (funcție, nume, prenume, data nașterii, CNP, date de contact)
- Sediul social
- Date financiare:

- conturi bancare
 - exerciții financiare (moneda, dată începere, dată de încheiere, număr mediu de salariați, cifră de afaceri, active totale, venituri totale, capital social subscris, capital social propriu, profit net, profit în exploatare, venituri cercetare, cheltuieli cercetare)
- Notă: completarea acestor informații este necesară pentru a stabili eligibilitatea solicitantului; este necesară citirea cu atenție a ghidului solicitantului pentru cerințe legate de exercițiile financiare (pentru anumite apeluri este suficientă completarea informației pentru un singur exercițiu financiar, pentru altele sunt necesare trei exerciții financiare).*

- Finanțări:
 - Asistență acordată anterior, unde se completează cu informații privind proiectele derulate anterior de către solicitant, încheiate sau aflate în derulare
 - Asistență solicitată, unde se completează cu informații privind proiectele depuse pentru obținerea de finanțare pe alte programe

Notă: informațiile nu trebuie să se limiteze la programele / proiectele finanțate din fonduri europene structurale și de investiții, ci la toate tipurile de finanțări

- Descrierea grupului (NA pentru OS 4.1).

Notă: această informație este necesară pentru a verifica întreprinderile legate și caracterul acestora în funcție de acționariat (a se vedea ghidul "Noua definiție a IMM-urilor - Ghidul utilizatorului și model de declarație"). Chiar dacă în cadrul unui

anumit obiectiv specific informația nu este relevantă, este posibil ca solicitantul să solicite finanțări pe alte domenii / programe operaționale unde această informație este esențială pentru stabilirea eligibilității

3.3. Modalitatea de completare a Cererii de finanțare

Cererea de Finanțare va fi elaborată de către solicitant, conform prezentului Ghid al solicitantului.

Câmpurile Cererii de finanțare din Anexa 1a și cele privind modelul de buget corespund câmpurilor din MySMIS2014. Modelele din prezentul ghid au rolul de a facilita cerințele de completare a cererii de finanțare din MySMIS.

Înainte de completarea formularului, vă rugăm să citiți cu atenție instrucțiunile cuprinse în acest capitol.

În vederea completării Cererii de Finanțare, trebuie avută în vedere anexarea documentelor menționate în Anexa 1a la prezentul ghid.

Important!

Solicitantul are obligația să verifice atașarea tuturor anexelor obligatorii la cererea de finanțare în format electronic. În cazul în care se constată, la nivelul evaluării relevanței, maturității și sustenabilității, existența unor activități pentru care solicitantul nu a atașat anexele obligatorii specifice, proiectul poate fi respins pentru nerespectarea condițiilor din prezentul ghid.

De asemenea, anexele care sunt incomplete, ilizibile sau care nu sunt semnate pot conduce la respingerea cererii de finanțare. Pentru a se asigura că formularul cererii de finanțare respectă criteriile de admisibilitate și este însoțit de toate anexele cerute, solicitantul este rugat să completeze Fișa de control a Cererii de finanțare.

3.3.1 Obiectivele și rezultatele proiectului

Obiectivul general al proiectului va fi stabilit în directă corelare cu obiectivul specific OS 4.1 și cu acțiunea selectată spre finanțare, conform secțiunii 2.1, în conformitate cu indicațiile din Anexa 1.a.

Rezultatele vor fi corelate cu rezultatul așteptat al OS 4.1 definit în POIM *Ecosisteme degradate refăcute, în acord cu obiectivele Strategiei UE pentru biodiversitate.*

Toate obiectivele specifice vor fi asociate unor rezultate concrete și vor fi cuantificate în indicatori.

Modul de stabilire a indicatorilor este prezentat în secțiunea 1.6.

3.3.2. Context și justificare

Descrierea proiectului (se completează la secțiunea **Context și Justificare**) va indica un minim de informații cu privire la următoarele aspecte:

- Contextul în care este propus proiectul;
- Informații privind ecosistemul vizat de proiect (localizare, date fizice, factori interesați etc.) și factorii de degradare;
- Se va face o descriere a ecosistemului ce face obiectul proiectului precum și a cauzelor care au condus la starea actuală a acestuia, împreună cu informații istorice (extrase din studii de specialitate, imagini satelitare/aeriane etc.), care să ateste existența unui ecosistem funcțional pe suprafața vizată de proiect;
- Se va preciza de ce este necesar acest proiect pentru atingerea obiectivelor și care este valoarea sa adăugată și modul în care implementarea acestuia conduce la reducerea/eliminarea presiunilor exercitate și refacerea stării/funcțiilor ecosistemului.

Cerințele detaliate suplimentare sunt prezentate în secțiunea relevantă din Anexa 1a.

În secțiunea **Justificare** vor fi enumerate problemele care fac necesară implementarea proiectului. Problemele identificate în această secțiunea vor fi corelate cu activitățile și rezultatele proiectului prezentate la secțiunea **Descrierea investiției**.

Nu sunt eligibile proiectele ce propun măsuri de refacere a unor suprafețe care se suprapun cu cea a unei arii naturale protejate. Pentru suprafețele care se suprapun doar parțial cu cea a unei arii naturale protejate, sunt eligibile măsurile implementate pe suprafețele ce nu intră în aria naturală protejată, atâta timp cât această opțiune este fezabilă din punct de vedere tehnic.

În situația în care suprafețele degradate identificate prin Anexa 11 se suprapun parțial cu o unitate amenajistică/parcelă etc., lucrările vor fi executate cu respectarea obligațiilor ce derivă din administrarea respectivei suprafețe, orice alte cheltuieli ce ar putea rezulta în afara celor ce privesc suprafața eligibilă urmând a fi cuprinse în bugetul proiectului ca și cheltuieli neeligibile.

Atenție!

În cadrul componentei de comunicare, sunt eligibile doar activitățile obligatorii privind publicitatea proiectului prevăzute în MIV 2014-2020.

3.3.3 Sustenabilitate

Secțiunea de sustenabilitate se va completa cu elemente privind planificarea de acțiuni/activități ce vor trebui realizate și/sau continuate după finalizarea proiectului în vederea susținerii rezultatelor proiectului.

De asemenea, se vor menționa elementele legate de întreținerea rezultatelor activităților finanțate prin proiect și asigurarea continuității acestora, după finalizarea proiectului.

În această secțiune, se va detalia și modul în care se va asigura faptul că activitățile derulate ulterior proiectului nu sunt activități economice în sensul celor descrise la secțiunea 1.9 și cum va fi asigurată separarea activităților economice (ex. exploatarea forestieră curentă) de activitățile necesare protecției biodiversității finanțate prin proiect.

3.3.4 Relevanță

În cadrul acestei secțiuni se vor completa informații legate de relevanța proiectului în raport cu următoarele aspecte:

- Contribuția la SUERD și identificarea ariei prioritare din SUERD la care contribuie
- Corelările cu Directiva Cadru privind Strategia pentru Mediul Marin vor fi și cu Planul de Amenajare a Spațiului Maritim Transfrontalier al zonei Mării Negre.

La secțiunea relevanță, pentru strategiile selectate se va face o scurtă descriere a modului în care proiectul propus contribuie sau este relevant pentru strategiile selectate.

Atenție!

Pentru ecosistemele din mediul acvatic, se va descrie complementaritatea cu proiecte finanțate din Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime. În mod similar, pentru ecosistemele din mediul forestier și respectiv agricol, se va descrie complementaritatea cu investițiile finanțate prin FEADR.

3.3.5 Riscuri

În cadrul acestui capitol vor fi identificate riscurile care pot să împiedice asupra implementării proiectului în calendarul propus, cum ar fi de exemplu: întârzieri în procedura de achiziție publică.

Pentru riscurile identificate vor fi propuse măsuri de reducere a riscului.

3.3.6 Complementaritate

Informațiile care vor fi evaluate în capitolul complementaritate permit Autorității de Management atât evaluarea capacității solicitantului de a implementa proiecte, cât și verificarea condiției privind evitarea unei posibile duble finanțări.

Pentru această secțiune, solicitantul nu va completa informații suplimentare. Acestea vor fi preluate din sistem, așa cum au fost introduse de către acesta la momentul înregistrării în secțiunea Finanțări - Asistență acordată anterior, Asistență solicitată.

Întrucât proiectele sunt punctate suplimentar pentru asigurarea complementarității cu proiecte implementate de alți beneficiari, proiectele pentru care se aplică acest principiu vor fi prezentate într-o anexă.

Posibilele proiecte ce ar putea fi promovate ulterior implementării proiectului pentru care se solicită finanțare din POIM nu sunt considerate a fi complementare, decât dacă proiectul a fost deja depus pentru finanțare.

Dacă suprafețele acoperite de proiect au beneficiat de plăți compensatorii sau alte măsuri, solicitantului îi revine obligația de a prezenta informații cu privire la aceste tipuri de plăți și beneficiarii acestora.

Totodată, la secțiunea Finanțări solicitate solicitantul va preciza toate proiectele pentru care a solicitat finanțare și aceasta nu a fost încă acordată, inclusiv în cadrul aceluiași apel de proiecte.

În aceste situații, solicitantul va prezenta modul de corelare / suprapunere a proiectelor propuse spre finanțare și modul în care se va realiza implementarea fără riscuri a proiectelor în același timp.

Totodată, este necesară justificarea fiecărui echipament similar sau identic inclus în mai mult decât unul dintre proiectele pentru care se solicită finanțare.

3.3.7 Aplicarea principiilor orizontale

Respectarea cadrului legal este obligatorie pentru orice solicitant sau beneficiar de finanțare din fondurile UE. Cerințele minime privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor se referă la facilitarea tuturor condițiilor care să conducă la respectarea legislației în domeniu.

În cadrul proiectului se va face o descriere a *modului în care proiectul respectă legislația (acte normative, politici publice) în domeniul egalității de șanse și dezvoltării durabile. În acest sens se vor urmări recomandările cuprinse în Ghidul privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020, publicat pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene.*

Șanse egale

Egalitatea de șanse și de tratament are la bază participarea deplină și efectivă a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală.

Pentru a promova egalitatea de gen, nediscriminarea, precum și asigurarea accesibilității, principiul egalității de șanse și de tratament trebuie încorporat ca parte integrantă a diverselor stadii din ciclul de viață al unui proiect: definire și planificare, implementare, monitorizare și evaluare.

Proiectul trebuie să descrie acțiunile specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării de gen, pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală luând în considerare nevoile diferitelor grupuri-țintă expuse riscului acestor tipuri de discriminare și, mai ales, cerințele pentru asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Secțiunea aferentă din cererea de finanțare va detalia modul în care legislația aplicabilă va fi respectată în selecția membrilor UIP și a experților implicați în implementarea proiectului.

Dezvoltarea durabilă

Proiectul va promova dezvoltarea durabilă, în primul rând, prin finanțarea unor activități orientate direct spre susținerea acesteia, urmărind în principal protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, biodiversitatea, rezistența în fața dezastrelor, prevenirea și gestionarea riscurilor.

Secțiunea aferentă dezvoltării durabile va detalia aspectele legate de impactul pozitiv al protecției biodiversității asupra celorlalte aspect de mediu (ex. înmagazinarea carbonului – *se vor cuantifica emisiile de CO₂ ce pot fi captate ca urmare a refacerii ecosistemului*, impactul pozitiv asupra speciilor), inclusiv din perspectiva serviciilor ecosistemice.

3.3.8 Specializare inteligentă

Mediul și schimbările climatice reprezintă domenii de specializare inteligentă pentru ciclul strategic 2014 - 2020, identificate pe baza potențialului lor științific și comercial, în urma unui amplu proces

de consultare în cadrul Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020. POIM încurajează utilizarea tehnologiilor de ultimă generație, rezultate în urma unor procese inovative și de cercetare. Domeniul biodiversității se pretează mai puțin la aspectele legate de specializarea inteligentă.

Cu toate acestea, în cadrul proiectelor finanțate în cadrul OS 4.1. sunt promovate abordările inovative care au fost rezultatul unor proiecte de cercetare – inovare finanțate din alte programe. Prin urmare, la secțiunea Specializare inteligentă se vor completa detalii privind modul în care proiectul promovează astfel de abordări inovative, după caz, explicând și detaliind tehnologiile inovative utilizate și proiectele de cercetare&inovare care au stat la baza acestora.

În completarea cererii de finanțare, solicitantul va selecta unul dintre domeniile aferente specializării inteligente, **doar dacă în proiect utilizează metode inovative (proces sau produse noi) sau care sunt rezultatul unor proiecte de cercetare anterioare**. Prezentarea modului de utilizare a acestor metode va fi decriptă într-un document atașat cererii de finanțare, respectiv Anexa C.9 Descrierea măsurilor inovative.

NU sunt considerate metode inovative: utilizarea GIS, etc.

3.3.9 Descrierea investiției

În cadrul secțiunii vizând descrierea investiției se realizează o descriere logică a activităților proiectului.

Se vor descrie componentele și activitățile investiției și modul în care adresează problemele identificate în secțiunea Justificarea proiectului.

- Nu sunt eligibile spre finanțare activități care nu vizează implementarea de măsuri direct legate de refacerea ecosistemului sau de menținere a funcțiilor și prevenire a degradării, cu excepția următoarelor activități generale:
 - management de proiect;
 - informarea și publicitatea obligatorie;

Măsuri de refacere a ecosistemelor degradate

- Necesitatea implementării de măsuri pentru refacerea ecosistemelor degradate va fi analizată prin luarea în considerare a stării actuale de degradare a suprafețelor ce fac obiectul propunerii de proiect și a presiunilor/amenințărilor cu care se confruntă respectivul ecosistem;
- Efectele acțiunilor de reconstrucție asupra stării ecosistemului vizat de proiect trebuie monitorizate pe tot parcursul proiectului, iar rezultatele acestora trebuie evaluate periodic prin stabilirea unor standarde de performanță și a unui sistem de monitorizare, prin comparație cu o stare de referință, imagini istorice ale sitului (hărți, aerofotograme), prin strategii de intervenție pentru corectarea în timp implementării a efectelor nedorite etc.

3.3.10. Corelarea cu prevederile privind evaluarea de mediu

Proiectele propuse în cadrul acestui obiectiv specific derivă din programe / planuri care au fost subiectul evaluării strategice de mediu sau pot face subiectul evaluării impactului de mediu.

Pentru acțiunile de tip D se va notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului în vederea obținerii actului de reglementare (decizia de încadrare sau acordul de mediu, după caz).

Solicitarea și obținerea actului de reglementare aferent procesului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) este etapă obligatorie pentru toate proiectele, urmând a fi respectate prevederile Hotărârii Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului și Ordinului MMP nr. 135/2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private.

Această etapă se derulează înainte de depunerea proiectului, iar decizia autorității de mediu este document obligatoriu la depunerea acestuia.

3.3.11. Studiul de fezabilitate

Studiul de fezabilitate se elaborează și se prezintă, după caz, pentru măsurile de refacere a ecosistemelor degradate propuse prin proiect. În cererea de finanțare se va prezenta un sumar al studiului de fezabilitate, cu precizarea referințelor din documentele atașate unde pot fi identificate informațiile suplimentare.

Studiul de fezabilitate se întocmește în situațiile prevăzute de HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice pentru realizarea **obiectivelor/proiectelor noi de investiții în domeniul construcțiilor, a lucrărilor de intervenții la construcții existente și a altor lucrări de investiții**, denumite în continuare obiective de investiții, ale căror cheltuieli, destinate **realizării de active fixe de natura domeniului public și/sau privat al statului/unității administrativ-teritoriale ori de natura domeniului privat al persoanelor fizice și/sau juridice**, se finanțează total sau parțial din fonduri publice.

Majoritatea măsurilor de refacere a ecosistemelor degradate enumerate la secțiunea 3.3.9 se încadrează în definiția prezentată și necesită studiu de fezabilitate.

Exceptarea de la condiția prezentării studiului de fezabilitate poate fi decisă de la caz la caz, în funcție de specificul investiției propuse și de justificările prezentate de solicitant, potrivit cărora, studiul de fezabilitate nu este o cerință a legislației în vigoare, pentru tipul de investiție propus.

Pentru înființare de plantații și împăduriri va fi prezentat proiectul tehnic pentru înființarea plantației. În cazul în care proiectul nu conține și alte lucrări de infrastructură, nu este necesară prezentarea studiului de fezabilitate. Lucrările de înființare și întreținere, precizate în proiectul tehnic de împădurire, vor fi executate de persoane juridice sau sub îndrumarea persoanelor fizice atestate de autoritatea națională în domeniul silviculturii conform OMMAP nr. 1763/2015 cu precizarea că persoanele fizice au calitatea de diriginte de șantier, conform art.30, lit.e) sau conform Ordinului MMAP nr. 718/2010 pentru aprobarea Normelor metodologice privind atestarea persoanelor fizice și juridice care efectuează proiectarea și/sau execută lucrări de îmbunătățiri funciare din domeniul silvic

Studiul de fezabilitate trebuie însoțit de toate avizele necesare aprobării studiului de fezabilitate (aviz de mediu, declarația Natura 2000, certificatul de urbanism, avizul de gospodărire a apelor etc.), precum și de documentele care atestă aprobarea studiului de către solicitant.

3.3.12. Managementul de proiect

La nivelul tuturor proiectelor se va nominaliza un responsabil de proiect, care are rolul de manager de proiect și va asigura schimbul permanent de informații cu Autoritatea de Management.

În cazul în care se consideră necesar, se poate desemna o persoană de contact pentru proiect. Persoana de contact poate să fie aceeași persoană cu managerul de proiect / responsabilul de proiect.

În vederea implementării proiectelor, beneficiarul trebuie să facă dovada existenței unității de implementare a proiectului (UIP). UIP trebuie să asigure **realizarea următoarelor funcții necesare implementării proiectului** (management de proiect, financiar, achiziții, tehnic care să asigure verificarea/avizarea/aprobarea livrabilelor proiectului, în numele beneficiarului).

Următoarele condiții vor fi respectate: managerul de proiect – experiență în minim un proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile, toți ceilalți membri UIP, inclusiv experții implicați în implementarea activităților, experiență specifică relevantă de minim trei ani pe domeniul aferent poziției ocupate în proiect. În cazul în care proiectul este depus în parteneriat, managerul de proiect va fi reprezentantul liderului parteneriatului.

În cazul în care beneficiarul implementează activități cu personal propriu, aceștia vor fi menționați în decizia UIP, într-o secțiune separată care specifică activitățile derulate de către aceștia. Membrii UIP pot fi angajați ai solicitantului/beneficiarului sau externalizați (prin contracte de servicii – ex. persoană fizică autorizată).

În cazul în care toate activitățile proiectului sunt externalizate (prin contractarea unor firme de consultanță), managerul de proiect trebuie să asigure certificarea calității livrabilelor, în numele beneficiarului. Acesta poate fi un angajat al solicitantului sau externalizat (responsabil de activitate – ex. PFA).

Se recomandă ca, pentru respectarea principiului diferențierii atribuțiilor de verificare/avizare/aprobare, reprezentantul legal al Solicitantului să nu aibă atribuții specifice managerului de proiect și nici alte atribuții în cadrul UIP.

În cazul în care solicitantul/partenerul implementează activități din proiect, trebuie să existe o separare clară a atribuțiilor personalului responsabil cu managementul proiectului și, respectiv, ale angajaților care implementează activități din proiect.

Managementul de proiect poate fi realizat cu personal propriu și/sau cu expertiză externă furnizată prin contracte de prestare servicii prin care sunt realizate activitățile aferente managementului proiectului. Personalul propriu al solicitantului implicat în managementul proiectului se va constitui în UIP, prin decizie a managerului solicitantului. CV-urile personalului și Fișele de post vor fi completate în MySMIS2014 (câmpul resurse umane).

Activitatea de management a proiectului include și expertiza tehnică necesară unei implementări la un nivel de calitate adecvat.

Activitățile proiectului pot fi realizate cu personal propriu, externalizat sau mixt (personal propriu și externalizare), identificat în UIP:

- În cazul **activităților care se realizează exclusiv cu personalul propriu**, solicitantul va trebui să demonstreze că, cheltuielile cu salariile sunt similare sau mai avantajoase decât dacă activitățile ar fi fost implementate prin achiziționarea de servicii similare de pe piața concurențială. În acest sens, solicitantul **va face dovada a cel puțin două oferte similare** care să demonstreze acest avantaj. În aceste situații, cheltuielile salariale individuale eligibile pentru decontare nu vor depăși plafoanele prevăzute la art. 26 din HG nr. 583/2015 pentru

aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015-2020 (PNCDI III).

- În cazul în care activitățile se externalizează, costurile propuse pot fi justificate prin minim două oferte sau alte contracte similare.
- Dacă se optează pentru o implementare mixtă, se vor justifica ambele opțiuni. În această situație, personalul propriu va fi inclus în UIP ca expertiză tehnică, cu delimitarea clară a responsabilităților în proiect.

3.3.13. Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli

Bugetul proiectului va fi defalcat pe ani și pe activități după modelul din Anexa 1a și va fi atașat Cererii de finanțare (Anexa C13. Bugetul proiectului) în cadrul Secțiunii Buget - Activități și cheltuieli. Anexa va fi reprezentată de bugetul în format excel generat de sistemul electronic MySMIS, după completarea câmpurilor aferente fiecărei activități/cheltuieli, utilizând funcția Export XLSX.

Bugetarea activităților va ține cont de următoarele plafoane maxime, acolo unde este cazul:

- Cheltuieli generale de administrație aferente activității UIP (chirii, poștă, telefon, fax etc.) – maxim 3% din valoarea totală eligibilă a proiectului.
- Cheltuieli cu managementul de proiect – maxim 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului

Atenție!

Aceste plafoane nu reprezintă structura bugetului, ci sunt plafoane maxime aplicabile tipurilor de activități, dacă acestea se regăsesc în propunerea bugetară.

Acolo unde nu se precizează, regulile sunt aplicabile tuturor acțiunilor finanțabile.

Cheltuielile legate de managementul proiectului, în funcție de opțiunea solicitantului (descrișă la secțiunea Resurse Umane din Cererea de finanțare, în acord cu prevederile de la managementul proiectului) pot fi:

- cheltuielile cu salariile personalului aflat în componența UIP-ului;
- cheltuielile efectuate în cadrul unui contract/ unor contracte de prestare servicii prin care sunt realizate activitățile aferente managementului proiectului.

Cheltuielile salariale se decontează conform contractului de muncă și/sau proporțional cu procentul din fișa postului/foaia de prezență aferentă atribuțiilor specifice implementării proiectului.

În cazul în care activitățile sunt derulate de personal propriu, cheltuielile salariale pe proiect nu pot depăși plafoanele prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 583/2015 pentru aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015-2020 (PNCDI III). Aceste plafoane se aplică și personalului implicat în managementul de proiect.

Pentru personalul încadrat pe funcția publică, nivelul salariului respectă prevederile legale în vigoare aplicabile funcționarilor publici.

Angajarea personalului contractual implicat în activitățile proiectului în instituțiile publice se face cu respectarea prevederilor Legii cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice și celelalte acte normative ulterioare în vigoare la data depunerii proiectului.

Costurile directe de personal reprezintă costurile care derivă din încheierea de raporturi de serviciu/de muncă, inclusiv contribuțiile angajatului și angajatorului, cu respectarea prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și costurile rezultate din contracte de servicii încheiate cu personal extern beneficiarului, conform prevederilor legale în vigoare.

Cheltuielile directe de personal pot viza activitățile UIP, dar și activitățile de implementare a proiectului, dacă solicitantul nu optează pentru externalizarea activităților.

Cheltuielile pentru obținerea terenului care cuprind cheltuieli pentru achiziția de teren fără construcții cu valoare ridicată din punct de vedere al biodiversității, sunt eligibile în următoarele condiții:

- achiziția terenului este posibilă numai în numele sau de către autoritățile publice, iar terenul se trece în domeniul public al statului sau al autorității locale, după caz.
- achiziția terenului este strâns legată de realizarea obiectivelor proiectului;
- achiziția terenului este singura modalitate eficientă de a asigura obiectivele de refacere ecologică a ecosistemului respectiv;
- terenul achiziționat este utilizat numai în scopul refacerii ecologice a ecosistemului și pentru a asigura reluarea funcțiilor ecosistemice, viabilitatea proceselor și relațiilor naturale din cadrul său;
- solicitantul trebuie să aducă dovezi că terenul achiziționat a fost în proprietate privată pe o durată de cel puțin trei ani înainte de achiziție. Achiziția unui teren care a fost proprietate publică în ultimii trei ani și apoi transferat în proprietate privată nu este eligibilă. În acest sens, contractul de vânzare-cumpărare încheiat în vederea achiziției va menționa în mod expres proveniența și istoricul imobilului.

Achiziția de terenuri va respecta prevederile HG nr. 399/2015.

În defalcarea bugetului pe ani se va ține cont de eventualele proceduri de achiziție și de durata acestora. Planificarea propusă se va transforma ulterior în calendar al cererilor de rambursare / cereri de plată ce vor fi anexe la contractul de finanțare.

Bugetul va fi prezentat defalcăt după cum urmează, pe:

- activități
- ani de implementare
- rezultate
- localizare
- câmpuri de intervenție / dimensiune teritorială / mecanism de finanțare / mecanism de livrare teritorială

Costurile vor fi estimate realist. Acestea trebuie să fie rezonabile și conforme cu prețurile practicate pe piață. Pentru fiecare cost unitar, cererea de finanțare va fi însoțită de documente justificative (contracte similare / oferte de preț detaliate și nu globale etc.). Cheltuielile estimate trebuie raportate la complexitatea activităților. Construirea bugetului va avea la bază costuri unitare susținute de documente suport, ce vor constitui baza fundamentării acestora și care vor fi anexate la cererea de finanțare, respectiv dovezi ale prospectării pieței, oferte, contracte similare sau orice alte documente justificative. Acestea se vor încărca în MySMIS pentru fiecare tip de cheltuială, la câmpul "Documente justificative".

Un singur document justificativ este suficient pentru această etapă. Totodată, se va întocmi și anexa centralizator al ofertelor. În cazul în care documentele justificative în care costurile sunt exprimate în euro, valoarea propusă în lei va fi calculată utilizând cursul inforeuro din luna anterioară depunerii cererii de finanțare.

În câmpul **Descrierea cheltuielii** se vor face toate precizările necesare pentru susținerea acesteia.

În cazul proiectelor implementate în **parteneriat**, este necesar ca bugetul să fie detaliat, pentru lider și pentru fiecare partener în parte, proporțional cu contribuția fiecăruia dintre aceștia la realizarea activităților proiectului, în conformitate cu acordul de parteneriat.

Cheltuieli privind achiziția de active fixe corporale (25) ce țin de managementul proiectului (de exemplu, mijloace fixe, echipamente, mobilier și aparatură birotică, consumabile) vor fi menționate individual și calculate în funcție de capacitatea UIP, precizându-se cantitatea fiecăruia și costul aferent. Consumabilele vor avea ca bază de calcul necesarul lunar estimat.

Cheltuieli cu servicii de management proiect (29) - personal propriu al solicitantului sau contractual și Cheltuieli salariale cu personalul implicat în implementarea proiectului (83) se vor bugeta individual, ținând cont de rolul și de atribuțiile fiecărei persoane în proiect, de numărul de ore lucrate și **nu pot depăși plafoanele** prevăzute în Ghid respectiv:

- pentru toate categoriile de solicitanți eligibili cu **excepția** instituțiilor publice: plafoanele stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2015 pentru aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015-2020 (PNCDI III).
- pentru instituțiile publice: salarii stabilite cu respectarea prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare

ATENȚIE!

Plafoanele maxime stabilite prin Ghidul Solicitantului nu pot fi depășite.

Aceste praguri vor fi respectate inclusiv la momentul contractării.

AM POIM își rezervă dreptul de a întreprinde măsurile necesare pentru a se asigura de rezonabilitatea valorilor cuprinse în bugetul cererii de finanțare și de a nu lua în considerare costurile nefundamentate /insuficient fundamentate sau în situația în care acestea sunt disproporționate în raport cu activitățile / subactivitățile și complexitatea acestora.

Capitolul 4. Procesul de evaluare și selecție

4.1 Descriere generală

Procesul de evaluare și selecție a proiectelor se va desfășura la nivelul Autorității de Management pentru POIM. Pentru implementarea proiectului se va încheia un contract de finanțare între Autoritatea de Management și beneficiarul proiectului.

4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare

În cadrul acestei etape se vor verifica următoarele:

- Respectarea formatului standard al cererii de finanțare și includerea tuturor anexelor obligatorii;
- Modalitatea de completare a cererii de finanțare.

Pentru verificarea conformității administrative și de eligibilitate a cererii de finanțare se utilizează un sistem de evaluare de tip DA/NU.

În cazul în care informațiile oferite de către solicitant sunt neclare sau incomplete, cererea de finanțare va fi respinsă, după analizarea răspunsurilor la clarificări. În cazul proiectelor care nu sunt considerate admisibile, solicitanții sunt informați în scris asupra motivelor respingerii.

Verificarea eligibilității se realizează numai pentru Cererile de finanțare conforme din punct de vedere administrativ, urmărindu-se îndeplinirea condițiilor de eligibilitate. Dacă proiectul nu îndeplinește toate criteriile stabilite este respins.

Verificarea eligibilității presupune respectarea regulilor privind eligibilitatea solicitanților/partenerilor și a proiectelor, verificarea fiind realizată conform criteriilor definite în acest ghid.

În cazul respingerii proiectului, solicitantul va fi informat asupra motivelor respingerii.

Atenție!

Procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita maxim 2 clarificări pentru această etapă;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în termen de maxim 5 zile lucrătoare.

Vor fi admise în următoarea etapă a procesului de evaluare, respectiv evaluarea tehnică și financiară a proiectului, numai cererile de finanțare eligibile - care îndeplinesc toate criteriile din Grila de verificare a admisibilității și eligibilității, aplicabile proiectului.

La finalizarea procesului de verificare administrativă și a eligibilității, solicitantul va fi informat în scris privind îndeplinirea sau neîndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă și de eligibilitate.

4.1.2 Evaluarea cererilor de finanțare

Evaluarea proiectelor se face după trei criterii majore:

- Criteriul 1 - Relevanța și oportunitatea proiectului – maxim 40 puncte
- Criteriul 2 - Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului – maxim 40 puncte
- Criteriul 3 - Sustenabilitatea proiectului – maxim 20 puncte

Fiecare dintre cele trei criterii este împărțit în subcriterii punctate corespunzător. Nota pe fiecare criteriu în parte se calculează prin însumarea notelor acordate tuturor subcriteriilor care îl compun. Punctajul total acordat proiectului reprezintă suma notelor acordate celor 3 criterii, respectiv între 0-100 puncte.

Punctajul minim pentru fiecare criteriu este după cum urmează:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 20 puncte
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului – 28 puncte
- Sustenabilitatea proiectului – 12 puncte

Obținerea punctajului minim pentru fiecare criteriu nu asigură promovarea spre finanțare. Pragul de calitate pe care fiecare proiect trebuie să îl întrunească pentru acordarea finanțării nerambursabile este minim **80 de puncte**, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte.

Astfel, dacă proiectul obține punctajul minim alocat fiecărui criteriu, respectiv un total de maxim 60 de puncte, acesta va fi propus pentru respingere, iar solicitantul va fi informat.

Dacă punctajele minime menționate pentru subcriteriile din grila de evaluare nu sunt îndeplinite sau sunt prevederi din ghidul solicitantului care nu sunt respectate, proiectul va fi propus spre respingere.

Evaluarea proiectului va permite aprecierea contribuției proiectului la îndeplinirea obiectivelor POIM, la implementarea legislației relevante cu privire la protecția naturii, a implementării rețelei Natura 2000 în România. Se va urmări ca propunerea de proiect să fie clară, coerentă, realistă și fezabilă cu privire la operațiunile propuse, termenele de realizare, eficiența investițiilor. Se va evalua coerența între problemele identificate, obiectivele proiectului, activitățile propuse și rezultatele estimate. Toate activitățile propuse în proiect trebuie să fie clar descrise și cuantificate. Se va evalua dacă resursele folosite pentru implementarea proiectului sunt suficiente. Planificarea activităților trebuie să fie realistă. Bugetul proiectului, defalcat pe categorii de cheltuieli trebuie să fie transparent și coerent.

Evaluarea se va face conform Grilei de evaluare din Anexa 3 la prezentul Ghid.

Atenție!

Procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita maxim 2 clarificări pentru această etapă de evaluare;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în termen de maxim 5 zile lucrătoare.

Rezultatul evaluării va fi actualizat permanent pe pagina de internet a AM POIM, în funcție de ritmul de depunere a proiectelor:

- proiecte propuse pentru finanțare;
- proiecte propuse pentru respingere.

Notificarea solicitantului cu privire la rezultatul evaluării proiectelor depuse se va face în scris de către AM, într-un termen estimat de 3 luni de la data depunerii proiectelor.

Selecția proiectelor se va face în limita fondurilor disponibile pentru această cerere de proiecte, cu condiția obținerii punctajului minim în etapa de evaluare tehnică și financiară, în ordinea în care au fost depuse cererile de finanțare.

Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării se va întocmi o notă de aprobare a finanțării. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii.

4.1.3 Reguli specifice de selecție

Pentru susținerea obiectivelor Strategiei Dunării se va acorda punctaj suplimentar acelor proiecte localizate în cele 12 județe riverane Dunării (Caraș-Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița, Brăila, Galați, Tulcea, Constanța) sau proiectelor care prezintă parteneriate cu entități cu profil similar din țările SUERD (14 țări). Aceste parteneriate implică doar corelarea unor activități de protecție a biodiversității pentru activități similare (ex ecosisteme refăcute, schimb de experiență în domeniul biodiversității etc.), fără a fi permisă realizarea unor cheltuieli pentru partenerul transnațional. Astfel pentru aceste proiecte se vor acorda suplimentar 2 puncte în cadrul criteriului de relevanță. Relevanța contribuției la SUERD se va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare, inclusiv prin descrierea corelării cu axa prioritară și pilonul relevant din strategie.

Pentru susținerea obiectivelor Memorandumului cu tema “Dezvoltarea unor programe integrate din fonduri europene și bugetul național pentru îmbunătățirea situației sociale și economice a locuitorilor din zonele pilot de intervenție Valea Jiului, zona Roșia Montană – Munții Apuseni și comunitățile marginalizate din Moldova (Vaslui-Iași)”, se vor acorda suplimentar **2 puncte** în cadrul criteriului de relevanță, proiectelor localizate în zonele de intervenție definite de memorandum.

1. Zonele din Valea Jiului:

- Municipiul Petroșani cu localitățile aparținătoare Dalja Mare, Dalja Mică, Peștera Bolii, Slătinoara
- Municipiul Lupeni
- Municipiul Vulcan cu localitățile aparținătoare Dealu Babii și Paroșeni
- Orașul Petrila cu localitățile aparținătoare Lonea, Cîmpa, Jiet, Răscoala și Tirici
- Orașul Uricani cu localitățile aparținătoare Câmpul lui Neag și Valea de Brazi
- Orașul Aninoasa cu localitatea aparținătoare Iscroni.

2. Zona Roșia Montană – Munții Apuseni.

Localitățile: Meteș, Zlatna, Almașu Mare, București, Brad, Blăjeni, Buceș, Ciuruleasa, Abrud, Roșia Montană, Bucium, Mogoș, Ponor, Râmetea, Ocoliș, Poșaga de Jos, Sălciua de Jos, Baia de Arieș, Lupșa, Bistra, Câmpeni, Vadu Moților, Poiana Vadului, Avram Iancu, Vidra, Sohodol.

3. Zona Moldova (Vaslui – Iași): Unitățile administrativ-teritoriale (a se vedea lista din Anexa nr.10 la ghid).

4.2 Depunerea și soluționarea contestațiilor

În situația în care solicitanții sunt nemulțumiți de respingerea proiectului în oricare dintre etape, inclusiv în etapa de contractare, aceștia au posibilitatea de a contesta acest rezultat. Contestațiile se depun în termen de 30 zile calendaristice de la comunicarea rezultatului la sediul Ministerului Fondurilor Europene. Soluționarea contestațiilor se va face în termen de maxim 30 de zile calendaristice.

Pentru a putea fi luate în considerare, contestațiile trebuie să respecte următoarele cerințe:

- Identificarea contestatarului, prin: denumirea solicitantului; adresa; funcția, numele și prenumele reprezentantului legal;
- Identificarea proiectului, prin: numărul unic de înregistrare alocat cererii de finanțare (codul SMIS) și titlul proiectului;
- Obiectul contestației (ce se solicită prin formularea contestației);
- Motivele de fapt și de drept (dispozițiile legale naționale și/sau comunitare, principiile încălcate);
- Mijloace de probă (acolo unde există);
- Contestațiile trebuie să fie însoțite de o copie a adresei de comunicare de către AM POIM a rezultatului procesului de evaluare și selecție;
- Semnătura reprezentantului legal;
- Data formulării contestației;
- (după caz) Ștampila.

Contestațiile sunt analizate și soluționate în termen de 30 de zile (calendaristice) de la data înregistrării lor. Decizia comisiei constituită pentru soluționarea contestațiilor poate fi de admitere sau de respingere și are caracter definitiv la nivelul AM POIM. Contestatarul este notificat în scris asupra deciziei comisiei.

Capitolul 5. Contractarea proiectelor

Contractul de finanțare (CF) reprezintă un act juridic supus regulilor de drept public, cu titlu oneros pentru beneficiar, de adeziune, comutativ și sinalagmatic prin care se stabilesc drepturile și obligațiile corelative ale părților în vederea implementării operațiunilor.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul minim, AM POIM redactează nota de aprobare a proiectului și contractul de finanțare și transmite solicitantului cele două exemplare ale contractului, în vederea semnării de către reprezentantul legal.

Versiunea finală a contractului de finanțare (în special clauzele specifice și anexele) vor fi comunicate ulterior beneficiarilor, în etapa precontractuală.

Solicitantul va încărca în MySMIS documentele solicitate în Opisul din **Anexa 2b**, în funcție de disponibilitatea sistemului electronic. Proiectul poate fi respins în cadrul acestei etape și se va transmite solicitantului o scrisoare de respingere, în cazul în care (lista nu este exhaustivă):

- documentația solicitată nu este transmisă în termenul solicitat ori este incompletă în raport cu cerințele Ghidului (respectiv Opisul din **Anexa 2b**) sau nu se mai află în perioada de valabilitate;
- se constată modificarea formei inițiale a contractului transmis de către AM POIM și/sau nerespectarea termenului limită de returnare a celor două exemplare de contract semnate și stampilate.

Atenție!

Contractele de finanțare reprezintă contracte de adeziune, cu clauze prestabilite ce nu pot face obiectul negocierilor dintre părți.

În cazul proiectelor respinse, AM POIM va comunica solicitantului motivele respingerii cererii de finanțare, existând posibilitatea ca solicitantul să retransmită propunerea de proiect revizuită.

Solicitantul se obligă ca toate documentele transmise să fie în formatul prevăzut de lege și în vigoare la data depunerii acestora, în caz contrar neputându-se încheia contractul.

Numai după ce se constată îndeplinirea tuturor condițiilor solicitate descrise mai sus poate fi demarată procedura de încheiere a Contractului de finanțare. Solicitantului îi vor fi transmise cele două/trei exemplare ale CF în vederea semnării de către acesta. Transmiterea către solicitant se va face cu asigurarea unui mijloc de probă a primirii contractului. Contractul de finanțare va fi semnat de către reprezentanții AM POIM și reprezentantul legal al solicitantului, contractul de finanțare intrând în vigoare la data semnării ultimei părți semnatare.

Solicitantul are obligația de a semna și ștampila, după caz, contractul pe fiecare pagină și pe fiecare exemplar și de a returna în termenul solicitat de AM POIM (5 zile de la data primirii documentului) cele două exemplare însoțite, eventual, de orice alt document solicitat prin contract. În cazul în care solicitantul nu respectă termenul de semnare a CF și returnare la AM POIM, AM POIM își rezervă dreptul de a respinge finanțarea CF.

Beneficiarul trebuie să păstreze și să pună la dispoziția organismelor abilitate inventarul asupra activelor dobândite prin finanțarea din instrumente structurale, pe o perioadă de 5 ani de la data închiderii oficiale a POIM.

În conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 (GDPR) privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, datele personale ale beneficiarilor vor fi prelucrate în procesul de încărcare a informațiilor în sistemul informatic MySMIS2014 în conformitate cu prevederile GDPR.

Capitolul 6. Anexe

Anexa 1a. Cererea de finanțare

Anexa 1b. Formatul Fișei de Proiect (document opțional)

Anexa 2. Fișă de control la depunerea Cererii de finanțare (pentru solicitant) și Fișă de control la contractare

Anexa 3. Grila de verificare administrativă și evaluare a cererilor de finanțare

Anexa 4. Modele declarații (de eligibilitate, angajament, conflict de interese, declarație privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor, terenuri)

Anexa 5. Model de Acord de parteneriat – model orientativ¹²

Anexa 6. Categoriile de cheltuieli

Anexa 7. Model orientativ al contractului de finanțare

Anexa 8. Indicatori de mediu

Anexa 9. Model matrice de corelare a proiectului

Anexa 10. Lista zonelor din județele Iași și Vaslui eligibile pentru contribuția la obiectivele memorandumului de sprijinire a zonelor defavorizate

Anexa 11. Suprafețe eligibile format .shp și .kmz

- D1 (ecosistemele forestiere considerate degradate și semidegradate, eligibile spre finanțare sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).**
- D2 (ecosistemele lacustre și de ape curgătoare degradate și semidegradate, eligibile spre finanțare sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz)**
- D3 (ecosistemele de pajiști degradate și semidegradate, eligibile spre finanțare sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).**

³ În acordul de parteneriat trebuie să fie specificat foarte clar entitatea responsabilă cu întreținerea infrastructurii și echipamentelor achiziționate prin proiect. În cazul în care partenerii nu își vor respecta angajamentele, responsabilitatea îndeplinirii acestora va rămâne în sarcina Solicitantului.

Solicitantul trebuie să dovedească și să certifice faptul că atât prin acordul de parteneriat, cât și prin declarația de angajament, este garantată sustenabilitatea infrastructurii și echipamentelor achiziționate prin proiect.

- D4 (peșterile degradate și semidegradate, eligibile spre finanțare sunt prezentate sub formă de vector, extensie .shp și .kmz).

Anexa 12. Lista de verificare politici europene/teme orizontale